

ÜLEVAADE
„EESTI
SPORDIPOLIITIKA
PÕHIALUSTE
AASTANI 2030”

ELLUVIIMISEST
2025. AASTAL

Foto: SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus

KULTUURIMINISTEERIUM

Kultuuriministeerium

Tallinn 2026

SISUKORD

Sissejuhatus	4
1. Hetkeolukorra ülevaade	8
1.1. Sport arvudes.....	9
1.2. Spordivaldkonna rahastamine	15
2. Liikumisharrastuse edendamine	20
2.1. Liikumisaktiivsuse tegevuskava	21
2.2. Treeneri tööjõukulu toetuse meetme lühianalüüs	25
2.3. Treenerikutse süsteemi arendamine.....	30
2.4. Lasteaedade liikumis- ja sportimisvõimaluste kaardistamise uuring.....	31
3. Saavutusspordi arendamine.....	34
3.1. Muudatused spordialaliitude rahastamisel	35
3.2. Rahvusvaheliste võistluste toetamine ja mõju	38
3.3. Team Estonia tegevused	42
4. Aus ja turvaline sport	44
4.1. Spordiürituste korraldamise nõuete ajakohastamine	45
4.2. Kokkuleppemängude uuringu tulemused	46
5. Rahvusvaheline tegevus ja projektid.....	50
5.1. Kultuuriminister valiti WADA asutavasse kogusse.....	51
5.2. Erasmus+ projekt Action+	52
5.3. Erasmus+ projekt "Shaping EU Sport"	55
5.4. Eesti spordiregistri rahvusvaheline tutvustamine.....	57
5.5. Erasmus+ projekt loodusradade arendamiseks	58
5.6. Erasmus+ projekt liikumisharrastuse edendamiseks	59
6. Vaade tulevikku	60

SISSEJUHATUS

Riigikogus 18. veebruaril 2015. a vastu võetud spordivaldkonna pikaajaline strateegiadokument „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ (edaspidi „Sport 2030“) määrab kindlaks Eesti spordipoliitika visiooni, üleriigilised eesmärgid ja prioriteetsed arengusuunad. „Sport 2030“ kohaselt on sport ja liikumine kõikide demograafiliste ja sotsiaalsete sihtgruppide tegevuse tervistava, hariva, meelelahutusliku ning sotsiaalse toimega osa, mis mitmekesistab kultuuri ja noorsootööd ning panustab lõimumisse, tööhõivesse ja majandustegevusse. „Sport 2030“ kohaselt on sport ja liikumine kõikide demograafiliste ja sotsiaalsete sihtgruppide tegevuse tervistava, hariva, meelelahutusliku ning sotsiaalse toimega osa, mis mitmekesistab kultuuri ja noorsootööd ning panustab lõimumisse, tööhõivesse ja majandustegevusse.

Oluline osa dokumendis „Sport 2030“ kokku lepitud põhimõtetest eeldab järjepidevat ja kavandatud tegevust, kusjuures tulemusi ei ole võimalik mõõta iga kalendriaasta kaupa. Siinses ülevaates on toodud välja eelkõige need uued tegevused, mille riik ja spordiorganisatsioonid viisid ellu 2025. aastal või milles toimus varasemaga võrreldes oluline areng.

Spordiaasta 2025 oli spordile omaselt täisootamatusi, pakkudes kuhjaga emotsioone nii spordiväljakutel, terviseradadel kui ka tribüünidel.

Jaanuari lõpus toimusid Tallinna Tondiraba Jäähallis Euroopa meistrivõistlused iluuisutamises, kus Niina Petrõkina tuli esimese Eesti iluuisutajana Euroopa meistriks. Iluuisutamise Euroopa meistrivõistlused tõid Tallinnasse üle 2000 väliskülalise. Võistluse majanduslikust mõjust on võimalik pikemalt lugeda käesoleva aruande 3. peatükis.

Veebruaris käsitleti Riigikogus esimest korda olulise tähtsusega riikliku küsimusena sporti. Arutelu teemaks oli „Spordi tuleviku plaan: kuidas tuua medalid ja panna lapsed liikuma“.

Veebruaris alustas Spordikoolituse- ja Teabe Sihtasutuse juhatuse liikmena tööd senine Kultuuriministeeriumi spordiosakonna nõunik Jarko Koort. Sihtasutuse senine juht Toomas Tõnise oli otsustanud oma 45 aasta pikkusele spordijuhi tööle joone alla tõmmata. Sihtasutusel on oluline roll treenerikutse süsteemi rakendamisel ja arendamisel ning treeneri tööjõukulu toetuse eraldamisel. Mõlemas teemas toimunud arengutest 2025. aastal on võimalik lugeda käesoleva aruande 2. peatükis.

Märtsis sõlmisid Eesti Reformierakond ja Erakond Eesti 200 koalitsioonileppe ehk valitsusliidu programmi aastateks 2025–2027. Leppest ei puudunud ka spordi ega liikumisharrastusega seotud punktid.

12. mail alustas Kultuuriministeeriumi spordi asekanstlerina tööd senine Eesti Olümpiakomitee Team Estonia juht ning alaliitude koordinaator Raido Mitt.

1 <https://www.riigiteataja.ee/akt/320022015002>

Foto: Eesti Olümpiakomitee

Mais otsustas FIBA Euroopa juhatus, et Eesti on üks 2029. aasta korvpalli EM finaalturniiri alagrupiturniiri korraldajariik. Teisteks EMi võõrustajateks kinnitati Hispaania, Kreeka ja Sloveenia. Populaarse spordiala finaalturniiri Eestisse toomisele aitas kaasa ka 2024. aastal loodud toetusmeede suurvõistluste Eestis korraldamise toetamiseks, millest on võimalik pikemalt lugeda käesoleva aruande 3. peatükis.

Juunis võttis riigikogu vastu spordiseaduse muudatused, millega ajakohastati spordieetika reeglite järgimist, muudeti spordiürituste korraldamise nõudeid ja suurendati vabatahtlikele kohtunikele makstava hüvitiise piirmäära. Valdav osa muudatusi jõustus 20. juulil. Spordiürituste korraldamise nõuete muudatustest on võimalik pikemalt lugeda aruande 4. peatükist.

Juulis sõideti aastase vaheaja järel Peipsi ääres ja Lõuna-Eesti teedel taas autoralli MM-etapp – Rally Estonia. Võistlus tõi

Lõuna-Eestisse üle 50 000 inimese. Ürituse majandusliku mõjuga on võimalik täpsemalt tutvuda aruande 3. peatükis.

Augusti lõpus ja septembri alguses suundus üle 10 000 eestlase Riiga, kus toimusid korvpalli Euroopa meistrivõistlused. Eestlased värvisid Riia spordihalli siniseks ja Eesti koondis mängis justkui oma kodus täismaja publiku ees. Eesti koondise rohkearvulist fänniarmed kajastati ka rahvusvahelistes meediakanalites, tuues taaskord tuntuks Eestile.

Suvel toimusid taaskord ka suured liikumisharrastuse üritused nagu IRONMAN Tallinn ja Tallinna Maraton. Tallinnas kümnendat korda toimunud triatlonifestival tõi kohale rekordilised 5000 osalejat 90 riigist. Tallinna Maratoni kõikidele kavas olnud distantsidele kokku registreeris rekordiliselt 32 016 jooksjat ja liikumisharrastajat 93 riigist. Nende ja teiste majandusliku mõjuga seotud meetmest toetatud ürituste majandusliku mõjuga on võimalik tutvuda käesoleva aruande 3. peatükis.

Foto: Kultuuriministeerium

23.–30. septembrini toimunud üleeuroopalise spordinädala ning terve septembri kestnud liikumiskuu raames toimus ligi 1200 liikumissündmust ja registreeriti üle 234 000 osaluskorra. Spordinädal toimus Eestis 11. korda ja selle korraldajaks oli SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus. Sihtasutus on riigi peamine partner liikumisharrastuse edendamisel. Detsembris valiti SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus juhatare uueks liikmeks sama asutuse senine koostöösuhte juht Maiu Merihein. 2022. aastast sihtasutuse juhiks olnud Alo Lõokese viimane tööpäev oli 2. detsembril. Liikumisaktiivsuse olukorrast Eestis ja 2025. aasta olulistest tegevustest on võimalik pikemalt lugeda käesoleva aruande 2. peatükis.

Septembri lõpus valiti kultuuriminister Heidy Purga üheks Euroopa Liidu liikmesriikide esindajaks Rahvusvahelise Dopinguagentuuri (WADA) Asutavas Kogus. Pikemalt on sellest kirjutatud käesoleva aruande 5. peatükis.

Septembris toimunud 2026. aasta riigieelarvekõnelused töid spordivaldkonna jaoks lisaraha järgmistesse valdkondadesse: Team Estonia toetus suurenes kahe miljoni euro võrra, rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetus samuti kahe miljoni euro võrra ja treenerite tööjõukulu toetus ühe miljoni euro võrra. Muudatustest spordialaliitude rahastamisel on võimalik pikemalt lugeda käesoleva aruande 3. peatükis.

Oktoobris toimusid kohaliku omavalitsuse volikogu valimised. Uued juhid saavad nüüd järgmise nelja aasta jooksul kaasa aidata liikumisvõimaluste parandamisele ja sporditaristu arendamisele oma piirkonnas.

Novembris peeti Jaapani pealinnas Tokyos 25. kurtide olümpiamängud. Eesti spordialalugu tegi Tanel Visnap, kes võitis kolm kuldmedalit: 100 meetri jooksus, 200 meetri jooksus ja kaugushüppes.

Eesti ujumisspordi ajalugu tehti 7. detsembril, kui viie minuti jooksul võideti kaks kuldmedalit. Esmalt tuli 50 meetri seliliujumises Euroopa meistriks Ralf Tribuntsov ning seejärel 50 meetri rinnuliujumises Eneli Jefimova. Neli päeva varem võitis Jefimova 100 meetri rinnuliujumise. Team Estoniast ja Eesti sportlaste sportlikest tulemustest on võimalik pikemalt lugeda aruande 3. peatükis.

Tallinn kandis 2025. aastal esimese Balti riigi linnana Euroopa spordipealinna tiitlit. Spordipealinna põhiprogrammi raames toimunud treeningutest ja väljakutsetest võttis aasta jooksul osa rohkem kui 30 000 ning pealtvaatajana sai sündmustest osa 21 000 inimest.

Sarnaselt varasematele aruannetele antakse põhjalik ülevaade spordivaldkonna oluliste arvnäitajate muutumisest Eesti spordiregistri andmete põhjal. Aruande viimane peatükk annab ülevaate järgmiste aastate väljakutsetest.

„Sport 2030“ kohaselt esitab Vabariigi Valitsus alates 2016. aastast igal aastal Riigikogule ülevaate strateegia elluviimisest. Vabariigi Valitsuse seaduse kohaselt on sport Kultuuriministeeriumi valitsemisalas, mistõttu koostab ülevaate Kultuuriministeerium. Kuna „Sport 2030“ on valdkondadeülene dokument, on ka see aruanne valminud koostöös teiste ministeeriumide ja paljude spordivaldkonda kuuluvate organisatsioonidega. Suured tänud kõigile, kes on aruande valmimisse oma sisendi andnud.

Aruande elektrooniline versioon on leitav veebis: www.spordiregister.ee/aruanne/

1. HETKE- OLUKORRA ÜLEVAADE

Eesti spordi põhinäitajad 2025 (muutus 2024. aastaga)

Allikas: www.spordiregister.ee

254 734

organiseeritud
harrastajat

+12 839

+4505

132 281

noort harrastajat

+95

4167

spordiobjekti

+19

526

spordikooli

7406

treeneri
töökohta

+242

4373

treenerikutset

+120

2986

spordi-
organisatsiooni

+64

254

medalit
rahvusvahelistelt
tiitlivõistlustelt

-19

1.1. SPORT ARVUDES

Harrastajaskond: 15 aastaga on harrastajate arv kahekordistunud

Spordiorganisatsioonide ja spordikoolidega seotud harrastajate arv jätkas kasvu ning ulatus aasta lõpuks 254 734 harrastajani. Eelmise aastaga võrreldes suurenes arv 12 839 võrra ehk 5%. Kasvu vedas eeskätt teenusepõhiselt korraldatud spordi harrastamine, mis võimaldab sportida paindlikult ja iseseisvalt – osaleda rühmatreeningutes, kasutada personaaltreeneri teenust või spordiklubi ruume ja seadmeid. Teenusepõhiste harrastajate arvu suurenemine moodustas 62% kogukasvust ning nende koguarv tõusis 74 877 harrastajani, mis moodustab 29% kõigist harrastajatest. Traditsioonilistes treeningrühmades või individuaalse treeningplaani alusel harrastajate arv kasvas 4827 võrra ehk 3%, ja selliste harrastajate arv (179 857) moodustas 71% ehk endiselt valdava osa spordiklubide ja -koolide organiseeritud spordi harrastajaskonnast. Harrastajaskonna kogukasvust moodustasid 40% täiskasvanud naised.

Viimase 15 aastaga on organiseeritud spordiga tegelevate harrastajate arv sisuliselt kahekordistunud. Seejuures on COVID-19 pandeemia järgselt nelja aasta vältel lisanud üle 70 000 harrastaja.

Kõige rohkem harrastajaid - 28 193 - oli seotud jätkuvalt My Fitnessi klubiga. Jõusaalis käijate arv ületas 50 000 piiri. Populaarsemate spordialade esikümnes toimusid ka mõned liikumised – kergejõustik möödus korvpallist, võrkpall tennisest ja laskesport lükkas välja judo. Ainsana spordialadest kaotas harrastajaid jalgpall.

Noored harrastajad: ligi pooled tegelevad olümpiaaladega

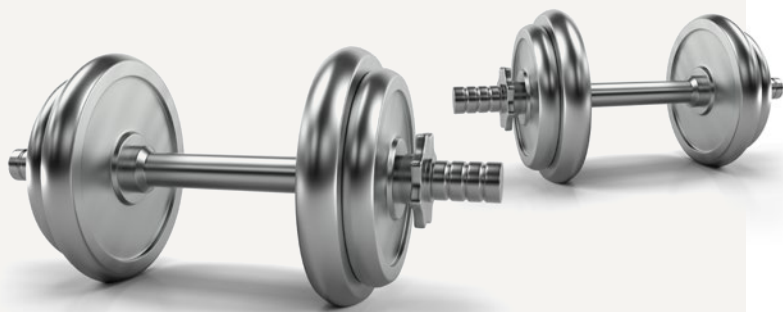
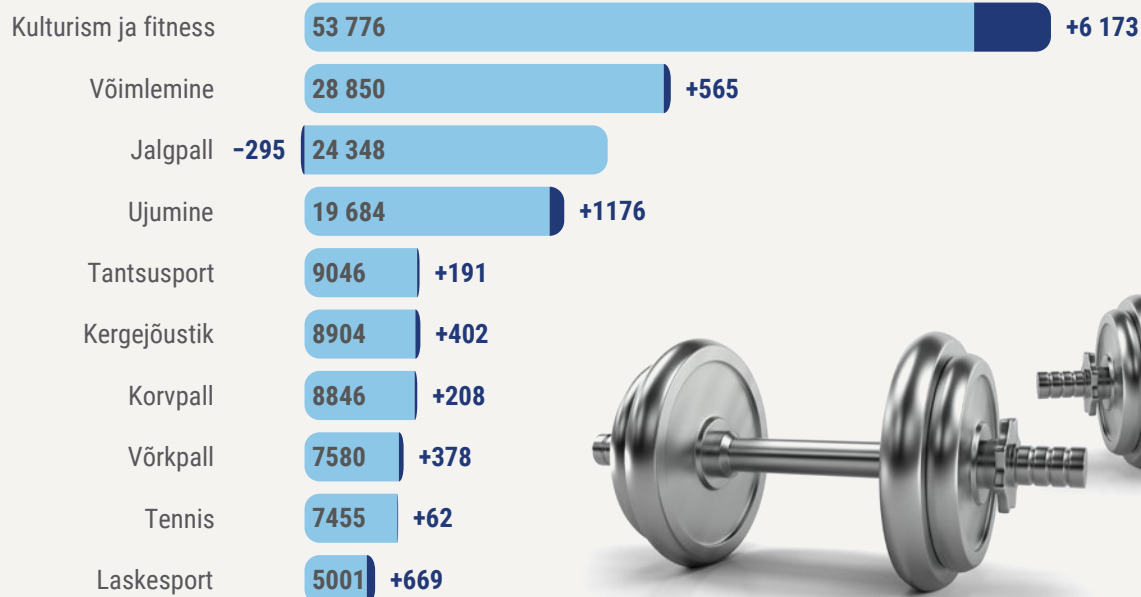
Spordiorganisatsioonide ja -koolidega seotud noorte (5-19-aastased) harrastajate arv kasvas 4505 võrra, jõudes aasta lõpuks 132 281 harrastajani. Samaealisest elanikkonnast moodustasid organiseerunud noored harrastajad 57%.

Kui jaotada spordialad kolme gruppi – pallimängud, olümpiamängudel kavas olevad spordialad ja mitte-olümpiaalad –, siis ligi pooled (48%) noortest harrastajatest tegelevad olümpiamängudel kavas olevate spordialadega, pallimängudele kuulub 28% ja mitte-olümpiaaladele 24%. Olümpiaalad võivad küündida ka 60%-ni (Hiiumaa) ja 14 maakonnas on nad kõige arvukama harrastajaskonnaga. Erandiks on Raplamaa, kus ainuüksi jalgpall võtab 27% noortest ning esikolmikus on ka korvpall ja võrkpall. Nii kujunebki

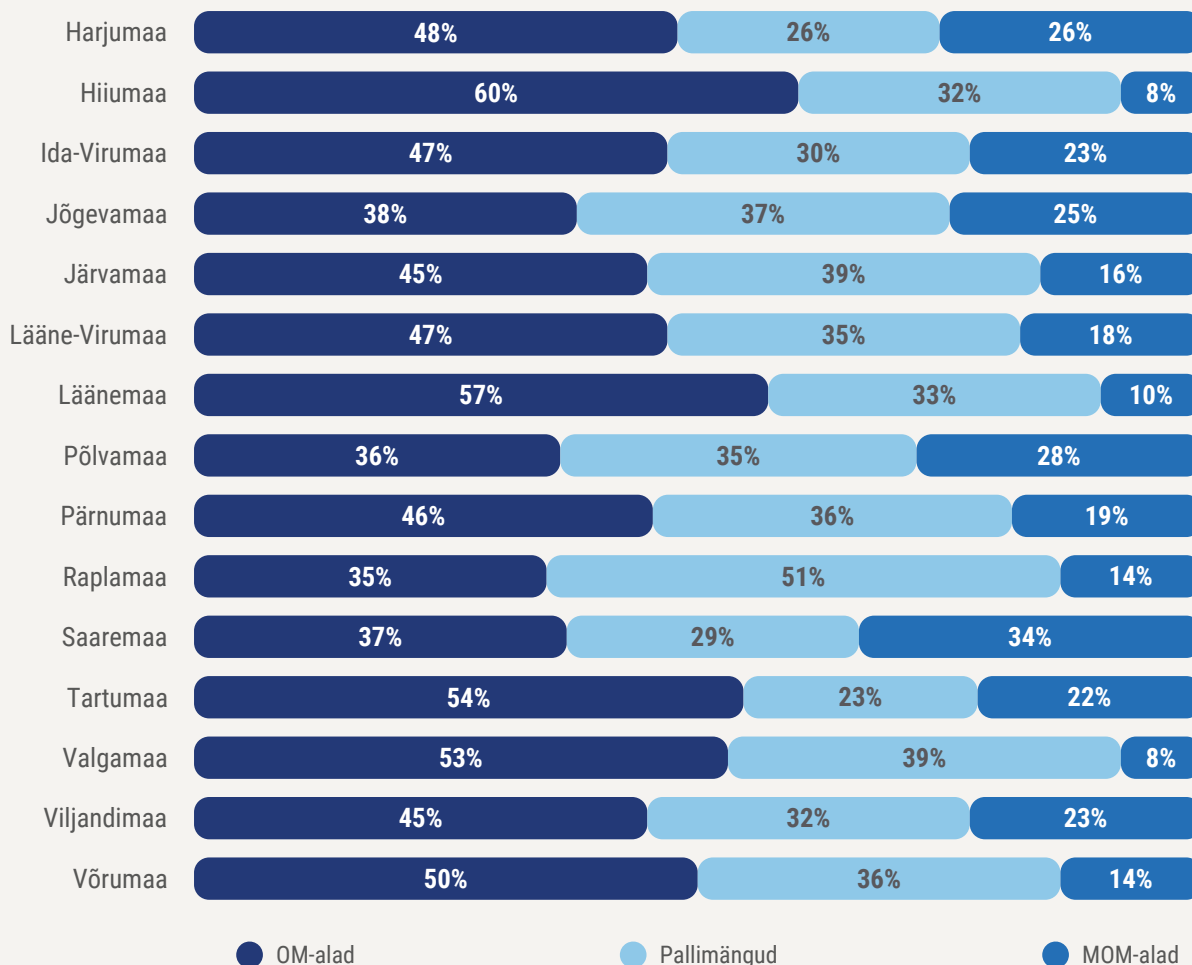
Harrastajate arv aastate kaupa.

Populaarsemad spordialad kogu harrastajaskonna arvult ja muutus viimase aasta jooksul

OM-alade, pallimängude ja MOM-alade osakaal noortest harrastajatest maakonniti

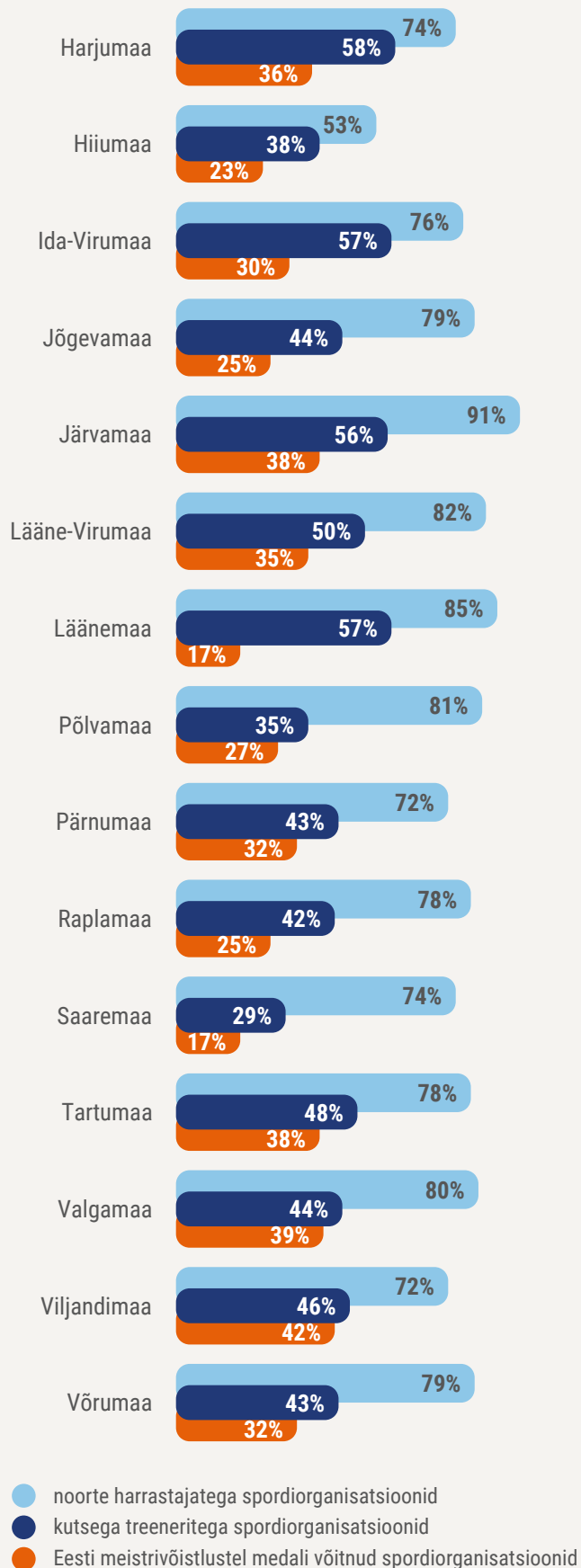
Raplamaal pallimängude osakaaluks 51% ja olümpiaalad jäävad kaugemale selja taha.

Spordiorganisatsioonid: harrastajatega organisatsioonid erinevad maakonniti

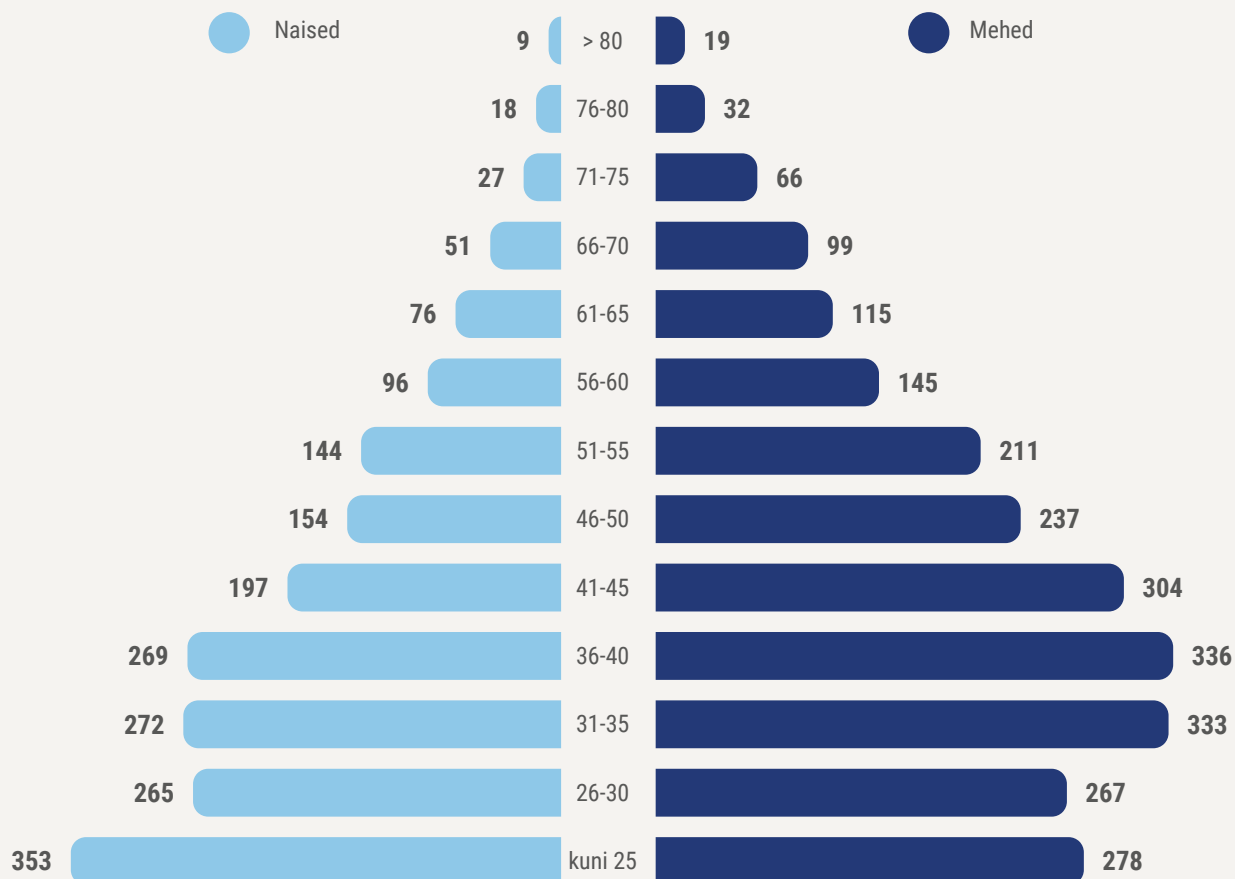
Eesti spordiregistris oli 2986 spordiorganisatsiooni, neist 2750 tegutsevad (92%). Spordi aktiivse harrastamisega tegeles 2083 organisatsiooni (70%); ülejäänute põhitegevus oli suunatud spordiürituste korraldamisele või sporditegevuse toetamisele. Aasta jooksul lisandus spordiregistrisse 170 ning kustutati 106 spordiorganisatsiooni. Spordiorganisatsioonide personali (juhid, treenerid ja muud töötajad) koguarv suurenes 397 võrra ja ulatus 12 005-ni. Organisatsioonide haldussuutlikkus püsib kõrgel tasemel – 2025. aastal esitas Eesti spordiregistrile andmed 94% organisatsioonidest.

Noori harrastajaid oli 76% spordi harrastamisega tegelevatest organisatsioonidest. Maakondlikud erinevused on seejuures märkimisväärsed: Järvamaal olid noored kaasatud üheksas klubis kümnest, Hiiumaal aga vaid napilt enam kui pooltes. Kutsega treenerid olid treeningtegevusse kaasatud 51% klubidest. Kui viies maakonnas ületas vastav näitaja 50%, siis Saaremaal oli kvalifitseeritud juhendamise kättesaadav vaid alla 30% harrastajatega organisatsioonidest. Eesti meistrivõistlustel (põhiklass, juuniorid ja noored) jõudis medalini 34% harrastajatega klubidest. Saavutussport on kõige laiapõhjalisem Viljandimaal, kus 2025. aastal pälvis Eesti meistrivõistlustelt medali 42% klubidest. Suurim saavutuste kontsentratsioon ilmneb Läänemaal ja Saaremaal, kus sama näitaja oli 17%.

Harrastajatega spordiorganisatsioonide näidud maakonniti 2025. aastal.

Kutsega treenerite arvud naiste ja meeste hulgas erinevate vanuserühmade kaupa.

Treenerid: kuni 30-aastaste hulgas on naistreenerite ülekaal

Aasta lõpu seisuga püstitas kehtivate treenerikutsete arv uue rekordi - 4373. Aasta jooksul omistati 1370 kutset, millest 403 olid taotlejad, kellel varem treenerikutse puudus.

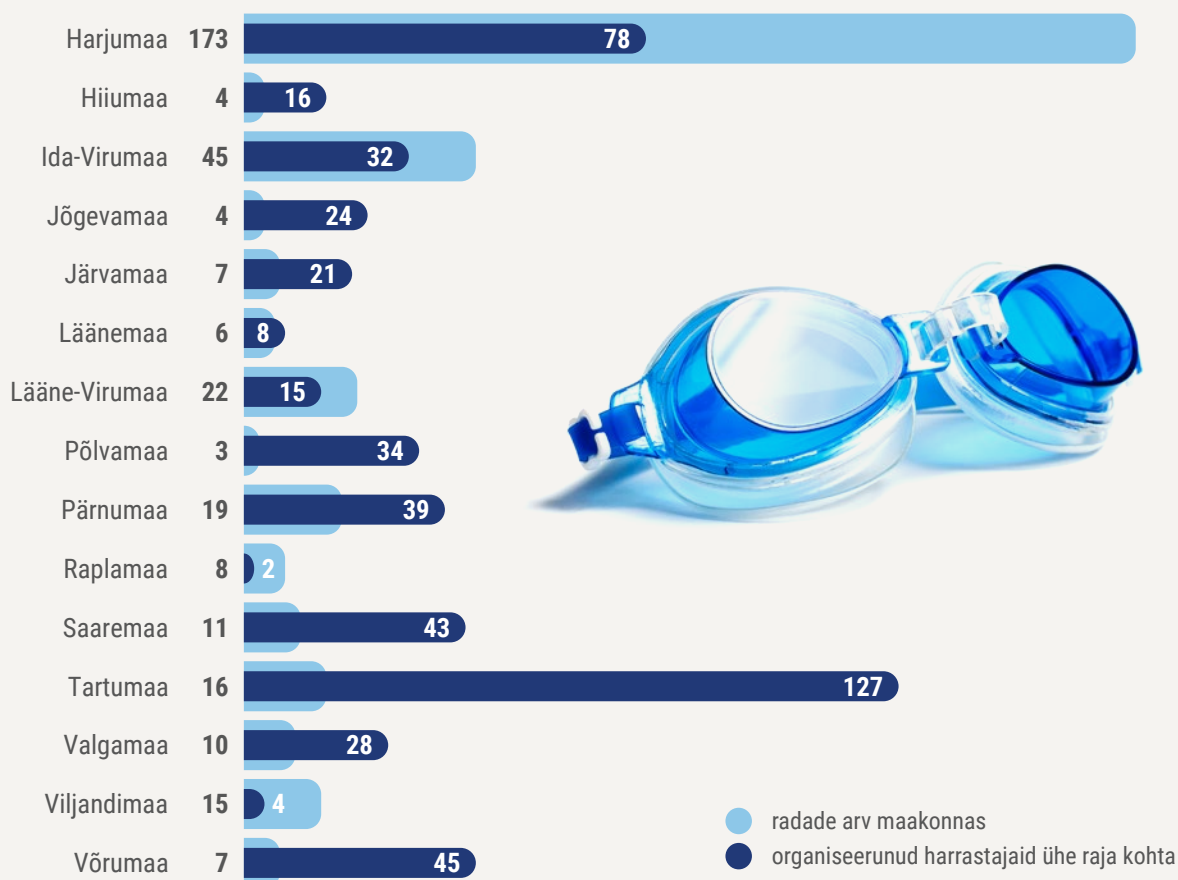
Kutseomanikest oli 56% mehi ja 44% naisi ning kutseomanike keskmine vanus oli 41,7 aastat. Kui kuni 25 aasta vanuste hulgas on naisi rohkem kui mehi ja 26-30-aastaste hulgas võrdselt, siis järgnevates vanuserühmades domineerivad mehed. Nii kujuneski naistreenerite keskmiseks vanuseks 39,7 ja meestel 43,2 aastat.

Spordiobjektid: ujumisvõimaluste piirkondlik ebäühtlus

Spordiregistrisse on kantud 4167 spordiobjekti ja 7057 sportimispaiga andmed. Viimasel aastal kanti registrisse 203 uut spordiobjekti ja kustutati 108 spordiobjekti. Pesemisvõimalusi pakuti 41% objektide juures ja puuetega inimestele mõeldud infrastruktuuri omas 13% spordiobjektidest.

Eestis oli 2025. aasta lõpu seisuga 82 siseujumisbasseini, kus radade pikkus vähemalt 25 meetrit. Ujumistreeningute läbiviimise seisukohast on basseini arvu kõrval vähemalt sama oluline ka kasutusel olevate radade arv, milleks oli 350. Pooled treeninguteks kasutatavatest radadest asusid Harju-

Vähemalt 25 m pikkuste siseujumisbasseinide radade arv ja organiseerunud harrastajaid ühe raja kohta maakonniti.

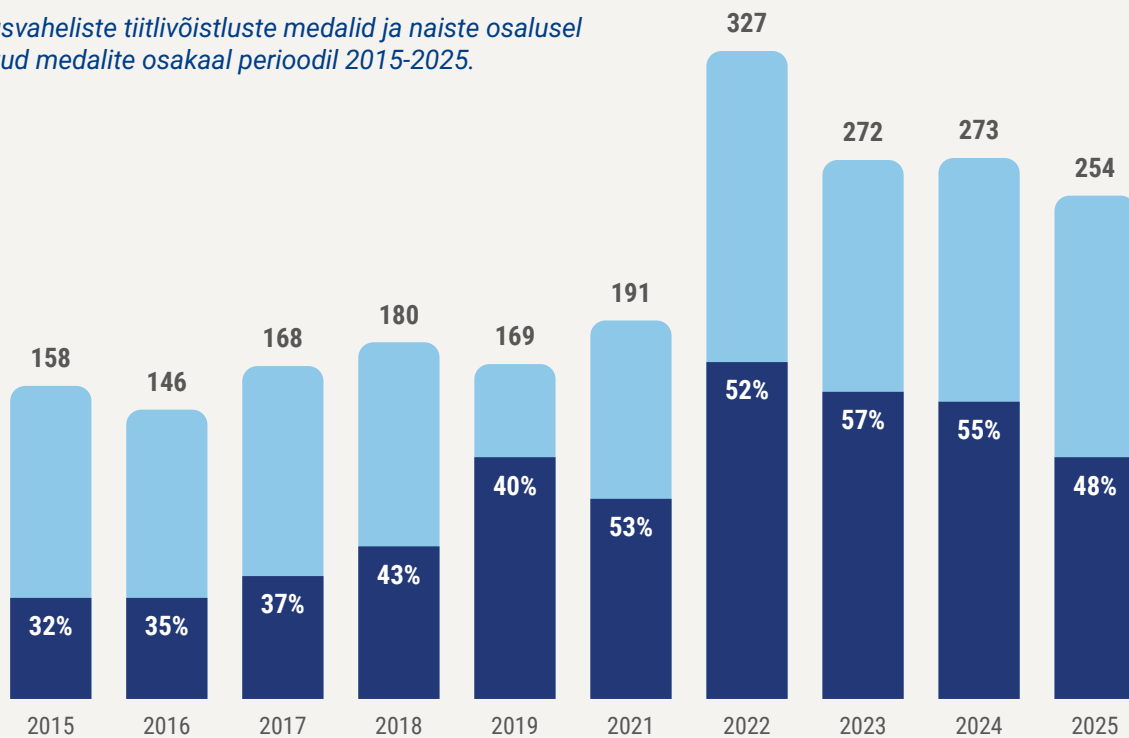
maal, kuid samas moodustas Harjumaa uju-
mistreeningutel käivate harrastajate arv 69%
kõigist organiseerunud ujujatest. Treenin-
gutel osalejate suhtarv ühe ujumisraja koh-
ta oli riigiüleselt 56. Kui Raplamaal pakkus
ujumistreeninguid vaid üks organisatsioon
ja sedagi seenioridele, siis kujunes samaks
suhtarvuks ainult 2. Kõige väiksem oli rada-
de kättesaadavus Tartumaal, kus koguneb
127 harrastajat ühe raja kohta. Basseine
ei kasutata aga ainult organiseeritud tree-
ninguteks, vaid see on oluline kogu elanik-
konnale liikumisvõimaluste pakkumiseks.
Eestis tervikuna saame 2025. aasta seisuga
rehkendada 3902 inimest ühe raja kohta,
aga ka selle näitaja kõikumised võivad maa-
konniti erineda kuni viis korda – Tartumaal
üle 10 000 ja Hiiumaal 2 000 ligidal.

Saavutussport: meeste medalid üle pika aja ülekaalus

2025. aastal võideti rahvusvahelistel tiitli-
võistlustel kokku 43 spordialal 254 medalit
– 71 kulda, 74 hõbedat ja 109 pronksi. Enim
medaleid saadi kulturismis ja fitnessis (43),
sumos (33) ning purjetamises ja veemootor-
ispordis (18).

Täiskasvanute MM- ja EM-võistlustelt pää-
seti olümpiaaladel esikolmikusse viiel korral.
Taliialadel tõi kodujääl EMi kulla Niina
Petrõkina. Suvise hooaja avas Mart Seimi
hõbemedal EM-võistlustel tõstmises. Kolm
medalit võideti vehklemises – Katrina Lehis
vehkles nii MM-i kui ka EM-i finaalis, kuid pidi
mõlemas kaotusega leppima. Irina Embrich

Rahvusvaheliste tiitlivõistluste medalid ja naiste osalusel võidetud medalite osakaal perioodil 2015-2025.

jõudis MM-il Lehise kõrval poodiumile ja sai kaela pronksmedali.

Kui 80% täiskasvanute olümpiaalade medalitest töid naised, siis kogu medalisaagis murdus viimaste aastate trend, kus naiste osalusel võidetud medalid olid ülekaalus.

Kui kümme aastat tagasi töid naised umbes kolmandiku autasudest ja enne COVID-19 tingitud võistluspauzi jõuti 40% joonele, siis pärast pandeemiat oli neljal aastal järjest rohkem neid medaleid, mis saadud naiste osalusel.

Foto: Eesti Olümpiakomitee

1.2. SPORDIVALDKONNA RAHASTAMINE

Spordiklubide tulubaas püstitas taas rekordi

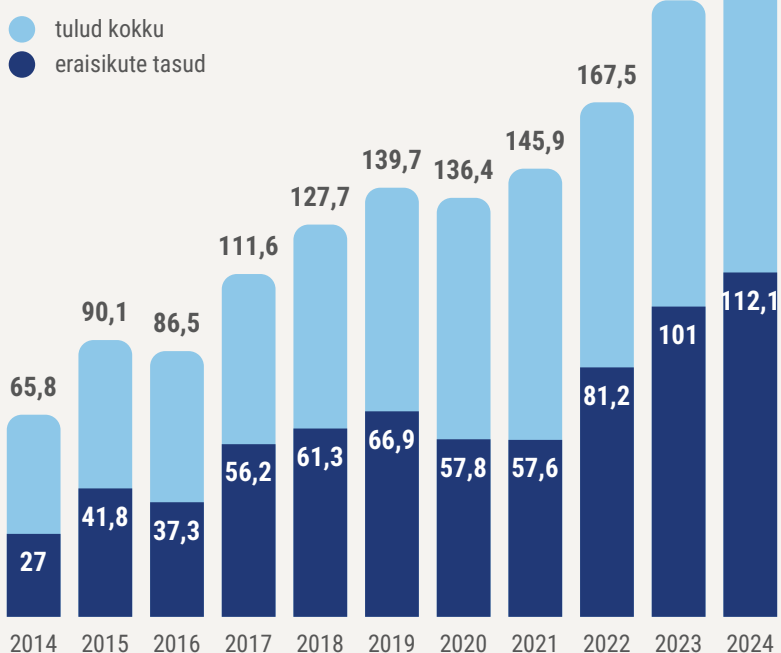
Spordiklubide tulud olid 2024. aastal² 216,4 miljonit eurot ja kulud 212,6 miljonit eurot. Tegemist on uute rekordtasemetega, aastaga kerkis tulubaas 15,7 miljonit. Viimase seitsme aasta jooksul on klubide tulud peaaegu kahekordistunud. Mitte kunagi varem pole ka üksikisikud nii palju tasunud – 112,1 miljonit eurot on uus tipptulemus nii absoluutsumma poolest kui ka osakaaluna (52%). Aastases võrdluses oli kasv 11,1 miljonit.

Kui tulubaasist jätta välja spordiklubid, kus teenusepõhiste harrastajate arv ületab 60%, siis ei ole tulude kasv nii hoogne. Peale pandeemiaperioodi toimus küll hüpe, kuid 2024. aastal kasvasid tavapärasest treeningtegevust pakkuvate ja spordiüritusi korraldavate klubide tulud vaid 6%.

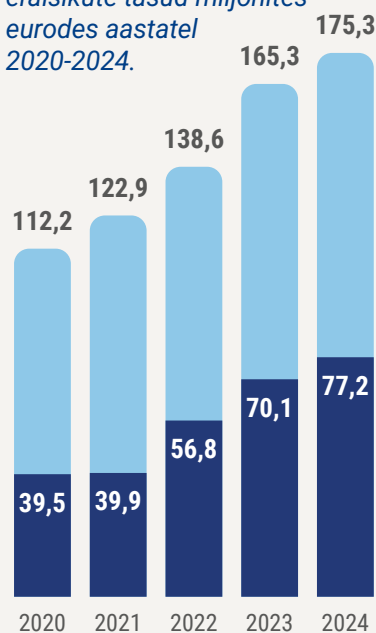
Sarnaselt eelmisele aastale oli 31 klubil tulu üle miljoni euro ja need jõukamad moodustasid tulubaasist 39%. Kogutulu kasv baseeruski peamiselt suurtel klubidel, kes tegelesid teenuse pakkumisega. Mediaantulust – 12 168 eurot – allapoole jäävatel organisatsioonide puhul oli 57% juhtudel kuld suuremad kui tulud ning koguni 63% juhtudel jäi tulu väiksemaks kui aasta varem. Lisaks oli “alumise poole” klubidest koguni 38% selliseid, kellel puudub eraisikute panus täielikult.

Ka maakonniti on suured erinevused. Mediaantulu vahe on enam kui viiekordne ja suurima tuluga klubide summad erinevad üle 200 korra.

Spordiklubide tulud ja eraisikute tasud miljonites eurodes aastatel 2014-2024.

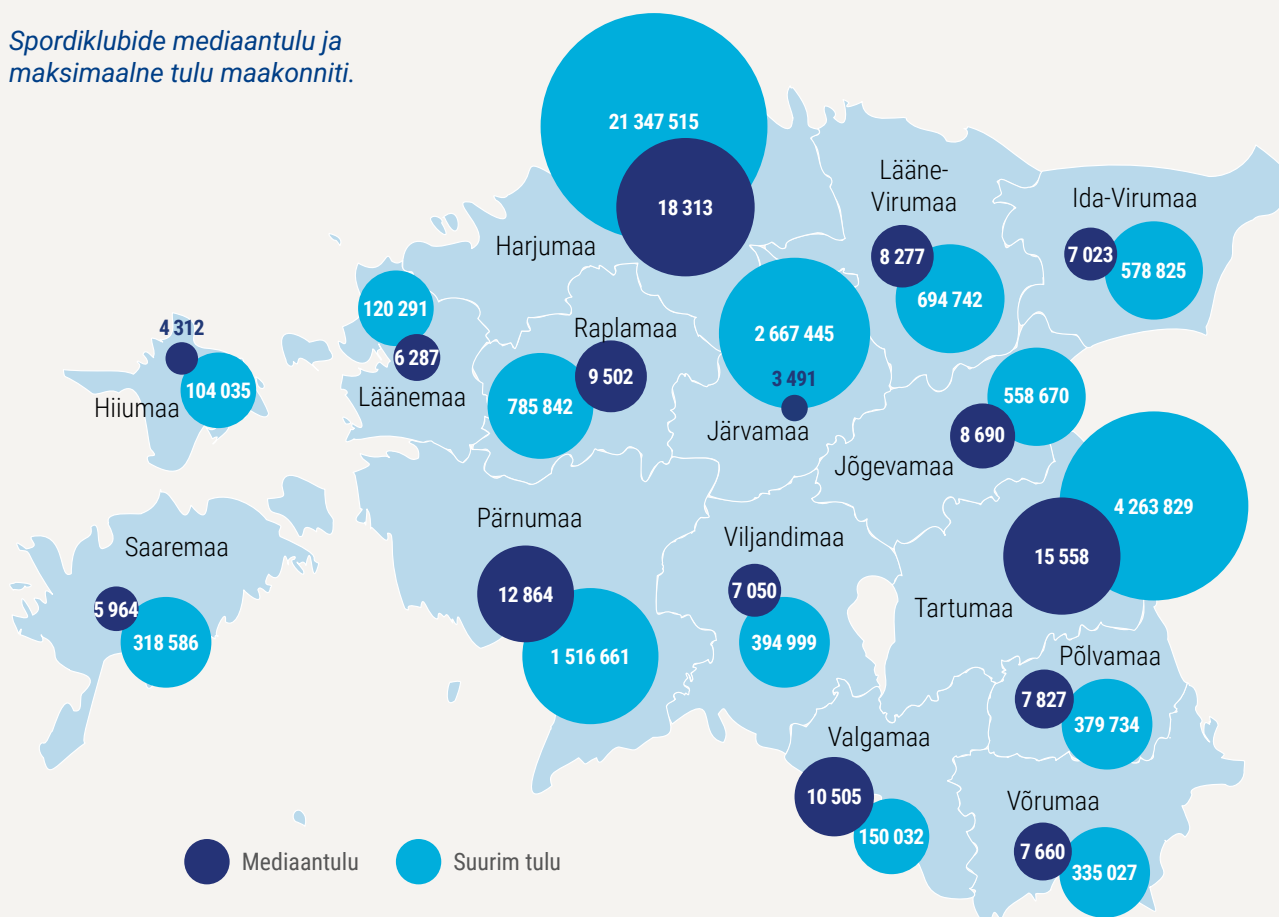

Spordiklubide, kus teenusepõhiste harrastajate osakaal on väiksem kui 60%, tulud ja eraisikute tasud miljonites eurodes aastatel 2020-2024.

2 2025. aasta andmed selguvad 2026. aasta suvel

Spordiklubide mediaantulu ja maksimaalne tulu maakonniti.

Kohalike omavalituste toetus spordile kahanes

Kohalikud omavalitsused eraldasid 2024. aastal³ spordile 104,5 miljonit eurot. Toetusmaht vähenes aastaga 8,5 miljoni võrra. Kahanemist põhjustas peamiselt Tallinna linn, kus eraldised spordile kahanesid üle 12 miljoni võrreldes 2023. aastaga. Plusspoolele jäi 7 maakonda, enim kasvatasid mahte Saaremaa, Järvamaa ja Ida-Virumaa.

Kuna eelarve maht omavalitsustes jätkas tõusu, siis spordi osakaal kogukuludest langes 3,3% tasemelt 2,95% peale. Vähem kui 3% oli see näit viimati aastal 2018. Per capita panustati 76,27 eurot. 18 kohalikku omavalitsust ületas 100 euro piiri, tipus oli Paide linn (389 eur/inimene), mis kulutas sporditegevusele ainsana rohkem kui kümnendiku eelarvest.

Investeeringuid kärbiti 11,3 miljoni euro võrra ja need hõlmasid 23% kogumahust. Infrastruktuuri ülalpidamisele kulus 0,3 miljonit rohkem ning halduskulude osakaal kerkis 48% peale. Viimase 10 aasta jooksul on ülalpidamiskulude kasv olnud 2,5-kordne. Toetustele leiti raha 2,5 miljoni võrra rohkem kui 2023. aastal ja pehmed toetused moodustasid spordile tehtud eraldistest 29%.

Spordivaldkond on jätkuvalt suurim maksumaksja kultuuris

Sporditegevusega seotud organisatsioonid maksid 2025. aastal riiklike makse 55,2 ja tööjõumakse 44,4 miljonit eurot, olles sellega jätkuvalt suurima osakaaluga kultuurivaldkond 30%-ga tööjõumaksude osas. Aasta jooksul kasvas riiklike maksude laekumine 7,3 miljonit (15%) ja tööjõumaksude tasumine 5,3 miljonit (14%). Tööjõumaksude

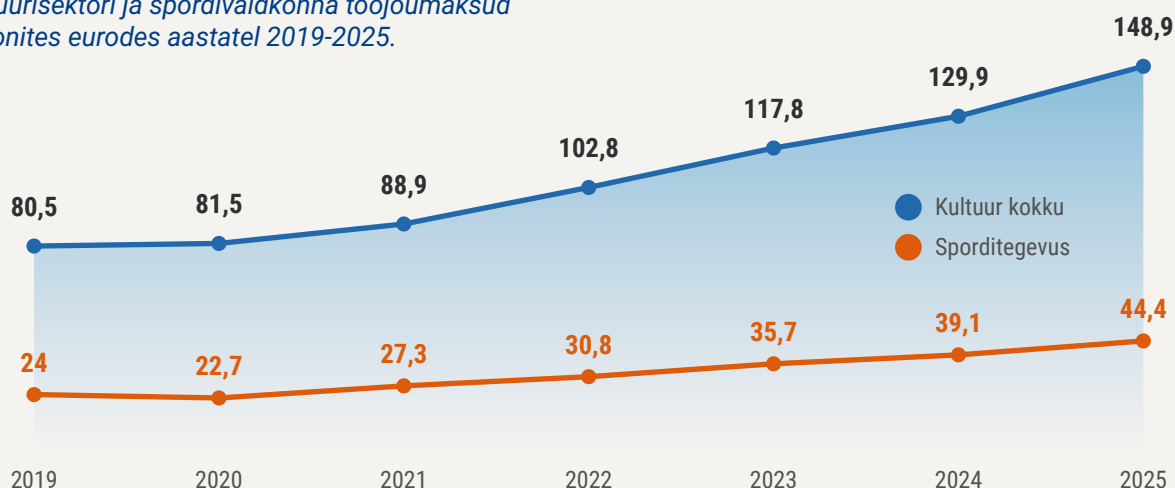
3 2025. aasta andmed selguvad 2026. aasta suvel

Kohalikelt omavalitsustelt spordile tehtud kulutuste summad aastate kaupa.

● Ülalpidamine   ● Investeeringud   ● Toetused

Kultuurisektori ja spordivaldkonna tööjõumaksud miljonites eurodes aastatel 2019-2025.

laekumine oli kvartaalselt väga stabiilne ja tegemist on spordi jaoks läbi aegade suurima maksusummaga. Kasvutempo ületas riigi keskmist.

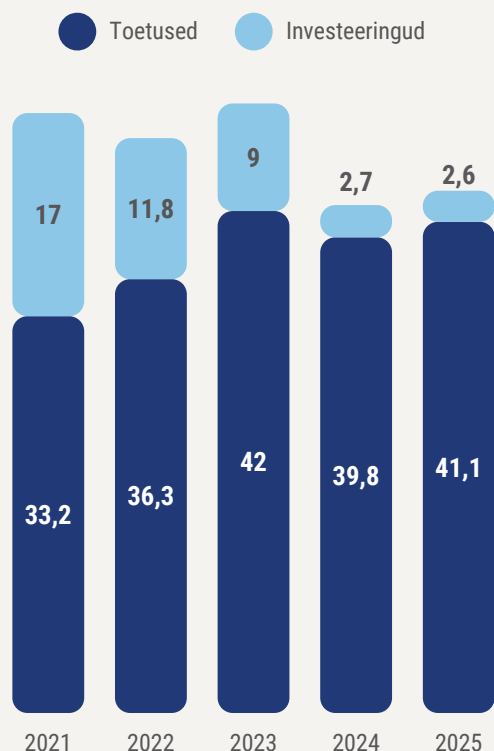
Suurim riiklike maksude maksja spordis oli My Fitness AS 3,8 miljonit euroga, mis andis kultuuriga seotud organisatsioonide hulgas koha kaheksa parema hulgas. Tööjõumaksude osas ületas nii Tallinna Spordikeskuse kui ka Eesti Jalgpalli Liidu poolt tasutud summa 2 miljoni piiri ja kultuurisektoris jättis see nimetatud organisatsioonid esimesena esikümnest välja.

Kultuuriministeriumi toetused spordile

Kultuuriministerium eraldas 2025. aasta eelarvest spordivaldkonnale kokku 43,7 miljonit eurot, millest 41,1 miljonit eurot eraldati spordiorganisatsioonidele tegevus- ja projektitoetusteks ning 2,6 miljonit eurot investeringuteks spordiobjektidesse. Tulevalt riigieelarve olukorrast ei ole viimastel aastatel tehtud otsuseid suuremahuliste spordiobjektide rajamiseks (välja arvatud Tehvandi multifunktsionaalne hall, mis on vajalik laskesuusatamise tiitlivõistluste korraldamiseks).

Tegevus- ja projektitoetustest suurema osa moodustavad toetused spordialaliitudele ja Eesti Olümpiakomiteele, treenerite tööjõukulu toetus ja rahvusvaheliste võistluste korraldamise toetus. Need kolm eelarverida moodustavad 70% Kultuuriministeriumi spordivaldkonna eelarvest.

Kultuuriministeriumi toetused ja investeringud spordivaldkonda aastatel 2021–2025 (mln euro).

Kultuuriministeeriumi spordivaldkonna tegevus- ja projektitoetused miljonites eurodes aastatel 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Spordialaliidud ja EOK	13,1	12,9	14,1	13,7	13,7
Treenerite tööjõukulu toetus	7,8	7,8	12,2	12,2	11,8
Rahvusvahelised võistlused	6,1	6,4	5,2	4,2	6,4
Jõulumäe ja Tehvandi tegevustoetused	1,7	1,7	2,1	2,1	2,0
Liikumisharrastuse organisatsioonid	1,0	2,1	2,4	2,3	2,2
Puuetega inimeste organisatsioonid	0,9	1,0	1,2	1,2	1,1
Teised partnerorganisatsioonid	1,0	0,9	1,1	1,2	1,1
Audentese Spordigümnaasiumi riiklik tellimus		2,4	2,4	2,4	2,4
Muud toetused	0,5	0,6	0,6	0,5	0,4

2. LIIKUMIS- HARRASTUSE EDENDAMINE

Foto: SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus

2.1. LIIKUMISAKTIIVSUSE TEGEVUSKAVA

Hetkeolukord

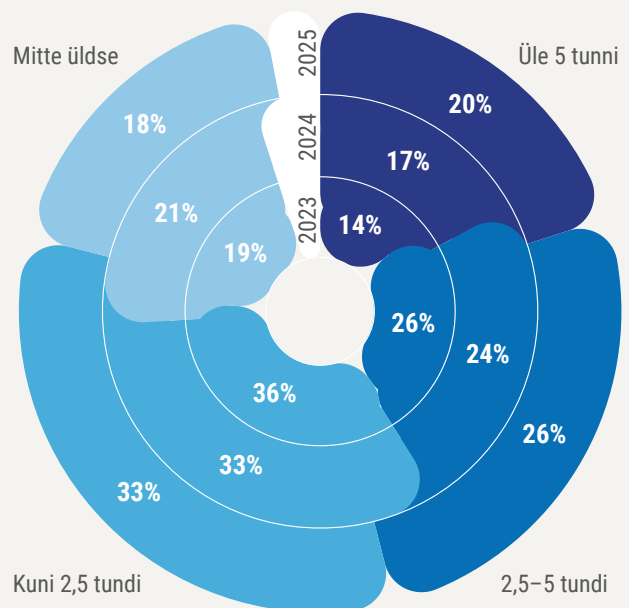
SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse tellimisel ja Turu-uuringute ASi 2025. aasta lõpus läbi viidud uuringust selgub, et liikumisharrastusega tegeleb vähemalt paar korda kuus 73% elanikkonnast (15-69a), mida on 5% enam kui aasta varem.

Maailma Terviseorganisatsioon WHO soovib täiskasvanutel liikuda nädalas vähemalt 150 minutit mõõduka intensiivsusega või vähemalt 75 minutit tugeva intensiivsusega. Enam kui 2,5 tundi nädalas mõõduka intensiivsusega liikumisaktiivsust saavutas 46% vastanutest. Antud näitaja on aastatega tõusnud – 2024. aastal oli see vastavalt 41 ja 2023. aastal 40 protsenti.

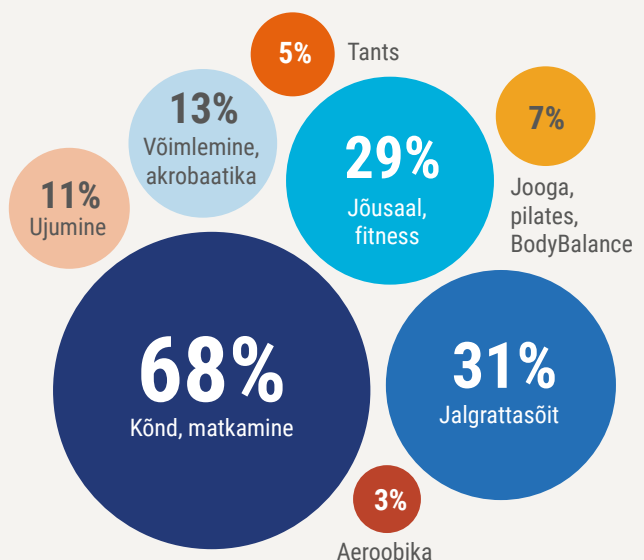
Kõndimine on jätkuvalt populaarseim liikumisviis ja üha enam treenitakse üksi. Kui 2024. aastal harrastas liikumist omal käel 58% vastanutest, siis 2025. aastal on see näitaja tõusnud 62-ni. Rühma- või juhendatud treeningut peab oma peamiseks liikumisvormiks 12% elanikest. Samas näitab uuring, et treeningrühmas või treeneri juhendamisel liikujad on keskmiselt aktiivsemad kui iseseisvalt treenijad.

Liikumissoov on elanike seas endiselt suur – 62% vastanutest sooviks liikuda praegusest rohkem. Täiendava liikumise soov on suurim nende seas, kes juba liiguvad vähesel määral, ning väikseim nende hulgas, kes üldse ei liigu. Peamiste takistustena nimetatakse väsimust, motivatsiooni ja huvi puudumist ning ajapuudust.

Liikumisharrastusele ja spordile pühendatud aeg nädalas (2023-2025).

Populaarseimad liikumisharrastuse viisid (vastajad said nimetada kuni kolm).

Üha enam kasutatakse tehnoloogilisi abivahendeid – liikumisaktiivsust mõõtvaid seadmeid kasutab 58%. Tehisintellektil (AI) põhinevaid rakendusi enda liikumisharjumuste kujundamisel kasutab 7% vastanutest. 10% küsitletutest pole AI lahendusi veel kasutanud, kuid on sellele mõelnud.

Kodulähedaste liikumisvõimaluste kättesaadavus on võrreldes 2024. aastaga paranenud. Matkarada või kergliiklustee asub ühe kilomeetri raadiuses 57% elanike kodudest ning spordihall, jõusaal või ujula on viie kilomeetri kaugusel 68% vastanutest. Kokku hindab 61% elanikest, et sobivad liikumisvõimalused on nende kodu lähedal olemas.

Uuring kinnitab ka liikumise positiivset mõju vaimsele ja füüsilisele tervisele. 84% vastanutest leiab, et regulaarne kehaline aktiivsus aitab hoida tervist tasakaalus, 77% ütleb, et liikumine vähendab stressi ja parandab töövõimet, ning 76% tunneb end liikumispäeval õnnelikuma ja rahulolevamana.

Täispika uuringuga saab tutvuda SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse kodulehel⁴.

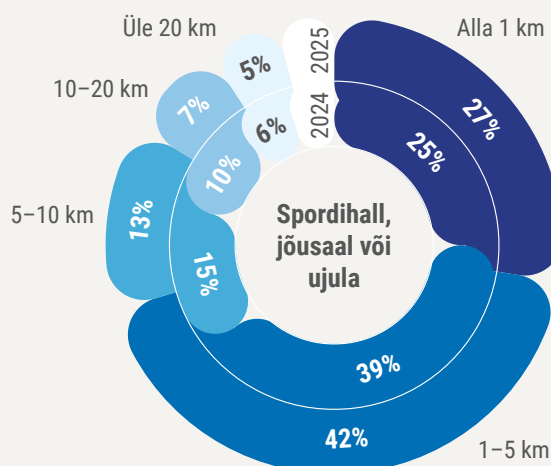
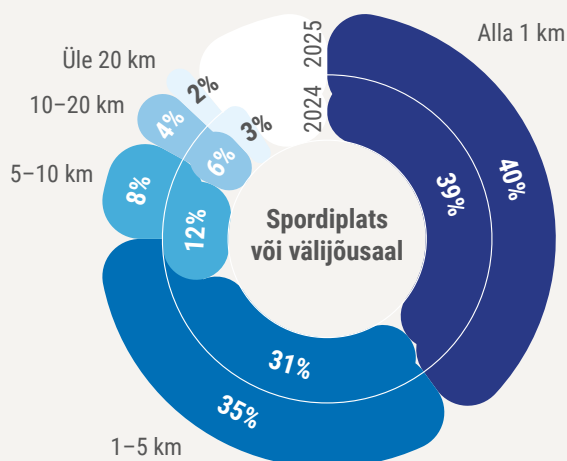
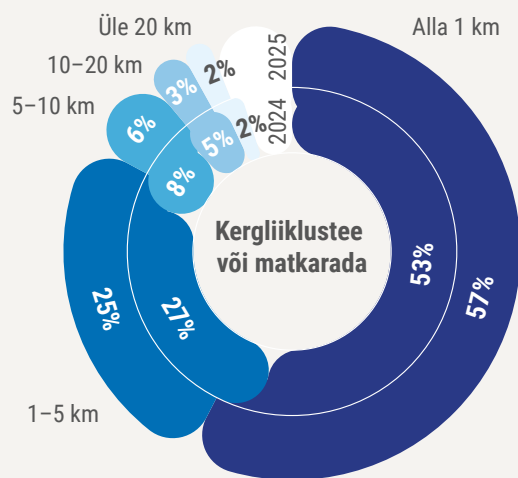
Valdkondadeülese tegevuskava edasimineku

Valdkondadeülese liikumisaktiivsuse tegevuskava raames toimus 2025. aastal oluline edasimineku, kui liitusid kaitsevaldkond ja transpordivaldkond. Koos Kultuuriministeeriumi-, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Sotsiaalministeeriumiga haarab tegevuskava nüüd viit valdkonda.

Kaitseministeeriumi ja Kaitseressursside Ameti vaates on liikumisaktiivsuse ja kehalise võimekuse tõstmine oluline väga lihtsal põhjusel – Eesti riigi kaitsevõimekuses mängib füüsiline vorm väga suurt rolli. Ühelt poolt on oluline, et ajateenijad oleksid

⁴ <https://liigume.ee/studies/eesti-elanike-liikumisharrastustega-tegelemine-2025/>

Spordi- ja liikumisharrastuse taristu kaugus inimestest.

teenistusse saabudes ning sealt väljudes piisavalt heas kehalises vormis, kuid samal ajal tuleb meeles pidada, et Eesti riigikaitse põhijõu moodustavad reservväelased. Et kaitseväelased oleksid heas vormis rahu- ja sõjaaja ülesannete täitmiseks, arendatakse nende kehalisi võimeid ja propageeritakse liikumisharrastust.

Kaitsevaldkonnaga seotud konkreetsed punktid tegevuskavast:

- Kaitseväel on valminud spordirakendus „Spordivägi“, mille eesmärgiks on erinevate äpis sisalduvate treeningkavade ja programmide kaudu pakkuda eelkõige nii kutsealustele kui ka ajateenijatele võimalust juhendatult treenida ja oma füüsilist vormi parandada. Rakendus on tasuta ning sellega on võimalik ka kõigil teistel oma tervist ja vormi edendada.
- Muudeti kaitseministri 30. augusti 2021. a määrust nr 10 „Riigikaitseõpetuse valdkonna toetamise tingimused ja korda“ selliselt, et laieneks õpetajate ring, kes

võivad toetust saada. Sarnaselt riigikaitseõpetajatele saab nüüd premeerida ka liikumisõpetajaid, kes on silma paistnud noorte hea vormi toetamisega.

Transpordivaldkonna liitumine on seotud eelkõige Eesti rattastrateegia 2040-ga⁵, mille eesmärgid on tugevas seoses liikumisaktiivsuse tegevuskava visiooniga. Strateegia läbivateks põhimõteteks on rattaga liikujate võrdne ja õiglane kohtlemine, kus rattakasutust nähakse võrdväärse liikumisviisina ja samas võetakse neid arvesse kui vähemkaitstud liiklejaid. Arvestatakse kasutajate erinevustega – rattataristu peab sobima nii lastele kui ka eakatele ning olema mugav aasta ringi kasutamiseks. Planeerimisel arvestatakse nõudluse potentsiaali, lahendades esmalt kõige olulisemad lülid asulates ning luues seeläbi järjest terviklikumat taristuvõrgustikku. Taristu peab olema sujuvalt ühendatud ühistranspordiga ning kavandamine toimub koostöös eri osapoolte ja taristuomanikega.

Foto: SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus

Suuremahulisi tegevusi erinevatest valdkondadest

Pallikastid

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus kutsus suve alguses koostöös Kultuuriministeeriumiga kohalikke omavalitsusi üles paigaldama avalikele spordirajatistele pallikaste. Omavalitsused tulid üleskutsega kaasa ja praegu leiab üle Eesti juba ligi 300 pallikasti. Pallikastid on paigaldatud avalikele spordirajatisele ning neis on kohapeal mängimiseks neli jalg- ja neli korvpalli.

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse kodulehelt leiab ka kaardi, kus kõikide pallikastide asukohad toodud:

<https://liigume.ee/pallikastid/>

5 https://www.transpordiamet.ee/sites/default/files/documents/2026-02/Eesti_rattastrateegia_2040.pdf

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse tellimusel ja Turu-uuringute ASi 2025. aasta lõpus läbi viidud uuringust selgub, et elanikest 19 protsendile teadaolevalt on nende kodukoha mängu- või spordiväljakutel pallikaste, 45 protsendile teadaolevalt neid pole ning 36% ei teadnud pallikastide olemasolu kohta. Regioonide võrdluses märkisid pallikastide olemasolu kõige sagedamini Lääne-Eesti (31%) ning kõige harvemini Kirde-Eesti vastajad (8%). Ülejäänud regioonides märkis pallikastide olemasolu 15–22% vastajatest.

RITA+ projekt õpilaste kehalise aktiivsuse suurendamiseks

Kultuuriministeerium ning Haridus- ja Teadusministeerium, koostöös SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskusega taotlesid edukalt rahalisi vahendeid Eesti Teadusagentuuri programmist „Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuste tulemuste rakendamise võimekuse tõstmine ühiskonnas ning selleks soodsa poliitikakeskkonna loomine“ (RITA+) 2023–2029. Pärast konkursi edukat korraldust sai alguse projekt „Teise kooliastme õpilaste liikumisaktiivsust ja -agentsust toetav tõenduspõhine sekkumisprogramm“⁶, mille eesmärgiks on II kooliastme õpilaste kehalise aktiivsuse suurendamine ning sellega nende vaimse heaolu ja kehalise võimekuse paranemine. Projekti elluvijateks on Tartu Ülikool (juhtpartner), Tallinna Ülikool ja Ljubljana Ülikool.

Tervisekaitsenõuete uuendamine

Rahvatervishoiu seaduse⁷ uuendamise raames muudeti lasteasutuste tervisekaitse-

nõudeid. Nõuete uuendamisel peeti silmas, et need edendaks laste tervist ja soodustaks lasteasutuses ohutut liikumist. Uus seadus, mis reguleerib tervisekaitsenõudeid ei too enam välja temperatuure, mil võib teha õuetunde. See annab koolidele oluliselt rohkem vabadust õpilastega suusatada ja uisutada.

Spordi- ja liikumisabivahendite hankimine spordikeskustesse

Kultuuriministeerium eraldas Eesti Paralümpiakomiteele 2025. aastal 49 555 eurot selleks, et parandada puuetega inimeste võimalusi tegelemaks liikumisharrastusega. Spordikeskustes on sageli võimalus rentida treenimiseks vajalikku inventari (suusad, reketid jm). Samas on puuetega inimestel vajadused teistsugused ja hetkel nende jaoks selliseid võimalusi ei ole või on väga vähesel määral.

Koostöös Kultuuriministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Linnade ja Valdade Liidu ning KOV esindajatega koostas Eesti Paralümpiakomitee 2025. aasta esimesel poolel ülevaate, millised spordiabivahendid on potentsiaalselt kõige laiemalt kasuteguriga ja kasutatavad võimalikult mitmekülgselt. 2026. aastal jõuavad paraspordivahendid (mh käsiratas, istemurdmaasuusk, jooksuraam, tandemratas, multispordiratastool) kaheksasse Eesti-maa paika: Tallinn, Tartu, Pärnu, Kose, Kääriku, Lüganuse, Kuningamäe ja Lüllemäe.

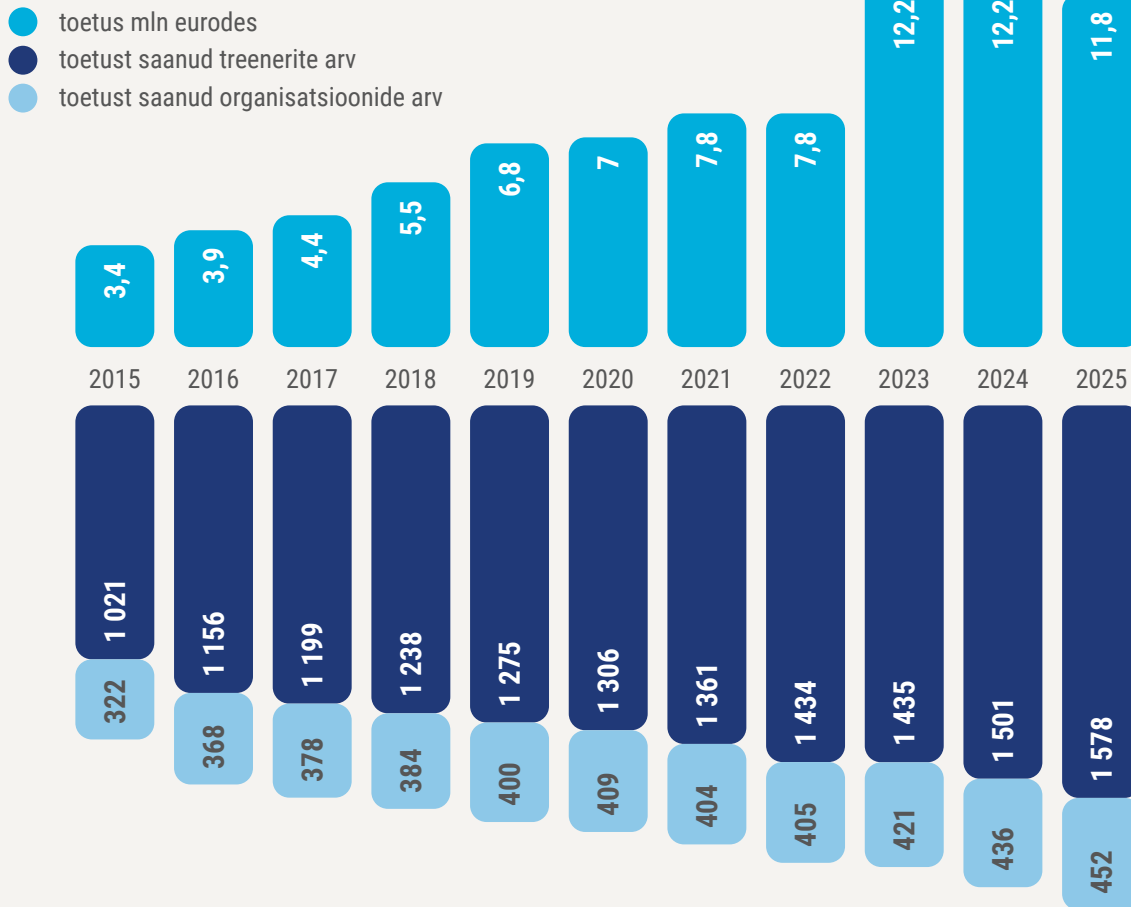
Kõigi tegevuskava raames elluviidud tegevustega on võimalik tutvuda siin:

www.liigume.ee/tegevuskava

6 <https://liigume.ee/activities/liikumisharrastuse-treeneri-kooliuuring/>

7 <https://www.riigiteataja.ee/akt/109072025002>

Treenerite toetuse mahu arvulised näitajad aastate kaupa.

2.2. TREENERI TÖÖJOKULU TOETUSE MEETME LÜHIANALÜÜS

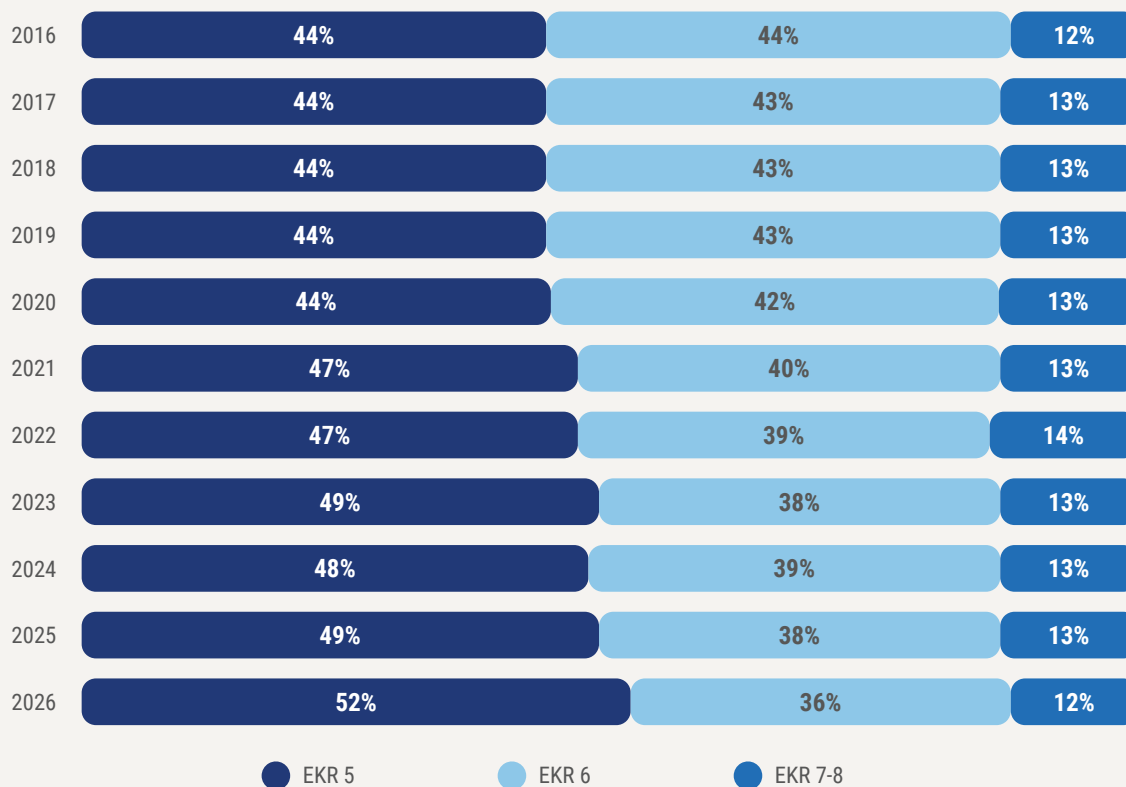
Treenerite toetuse meede on üks keskseid riiklikke hoobasid, millega suunatakse ressursse laste ja noorte treeningtöö kvaliteeti ning kättesaadavusse. Perioodil 2015–2025 maksti treeneritoetust kokku 81 miljonit eurot. 2025. aastal oli toetuse maht 11,8 mln eurot, toetust sai 452 organisatsiooni ning meede puudutas 1578 unikaalset treenerit. Kogu ajaloo jooksul on saanud toetust 632 erinevat organisatsiooni ja 2275 erinevat treenerit.

Meetme sihtimine on selgelt kvalifikatsioonipõhine ning see toetab Sport 2030 eesmärki tagada treeningtöö kvaliteet. 2025. aastal läks toetuse kogumahust ligikaudu 49% EKR 5 taseme ja 38% EKR 6 taseme

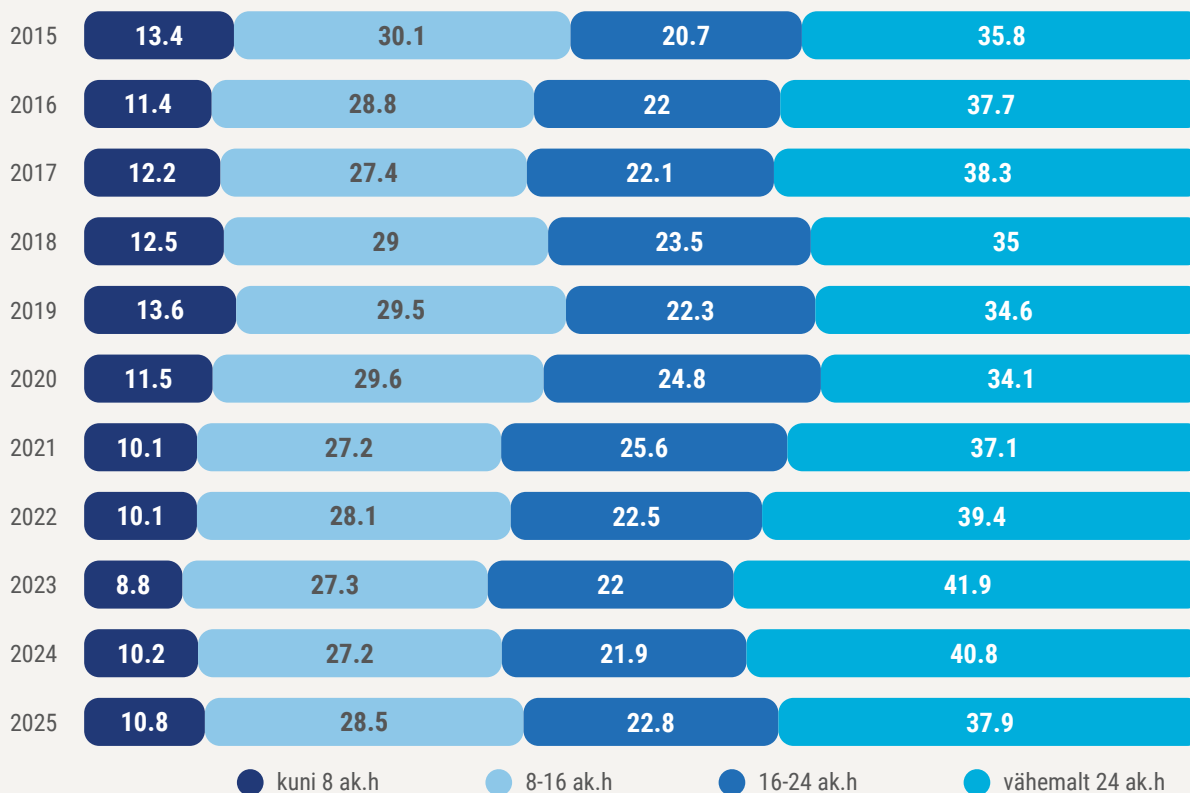
treeneritele; EKR 7-8 osakaal oli 13%. Kuni aastani 2020 oli EKR 5 ja EKR 6 osakaalud võrdsed, viimastel aastatel on EKR 5 ülekaal aina kasvanud. Kõrgeima kvalifikatsiooniga treeneritele on läbi aastate eraldatud toetust keskmiselt 13%. Seejuures moodustasid viimati EKR 5 treenerid arvuliselt 54%, EKR 6 treenerid 35% ja EKR 7-8 treenerid 12%.

Toetuse mahu järgi oli 2025. aastal sooline jaotus: mehed 66% ja naised 34%. Selline jaotus on püsinud väga stabiilsena kogu meetme jooksul ja on järginud (kõikumine kuni 1 protsendipunkt) ka toetust saavate treenerite soolist jagunemist.

Toetuse jagunemine kutsetasemetel aastate kaupa.

Toetuse jagunemine erinevate nädalakoormuse gruppide vahel aastate kaupa.

Treenerite töökoormuse vaates näeme, et täiskoormusega (vähemalt 24 kontakttundi nädalas) treenerid moodustasid 2025. aastal umbes 38% kõigist treeneritest ehk suur osa treeningtööst toimub endiselt osakoormusega. Seni pole toetussumma kasvamine täiskoormusega treenerikohtade osakaalu suurendanud.

Regionaalses plaanis koondub toetus tõmbekeskustesse, kus on suurem treeningtöö maht ja osalejate arv. 2025. aastal jõudis toetuse kogumahust Harjumaale ja Tartumaale kokku 67%. Selline koondumine isenesest ei ütle veel, kas ligipääs treeningteenusele on regionaalselt tasakaalus, sest kogusumma peegeldab ka osalejate arvu ja sporditaristu kontsentratsiooni.

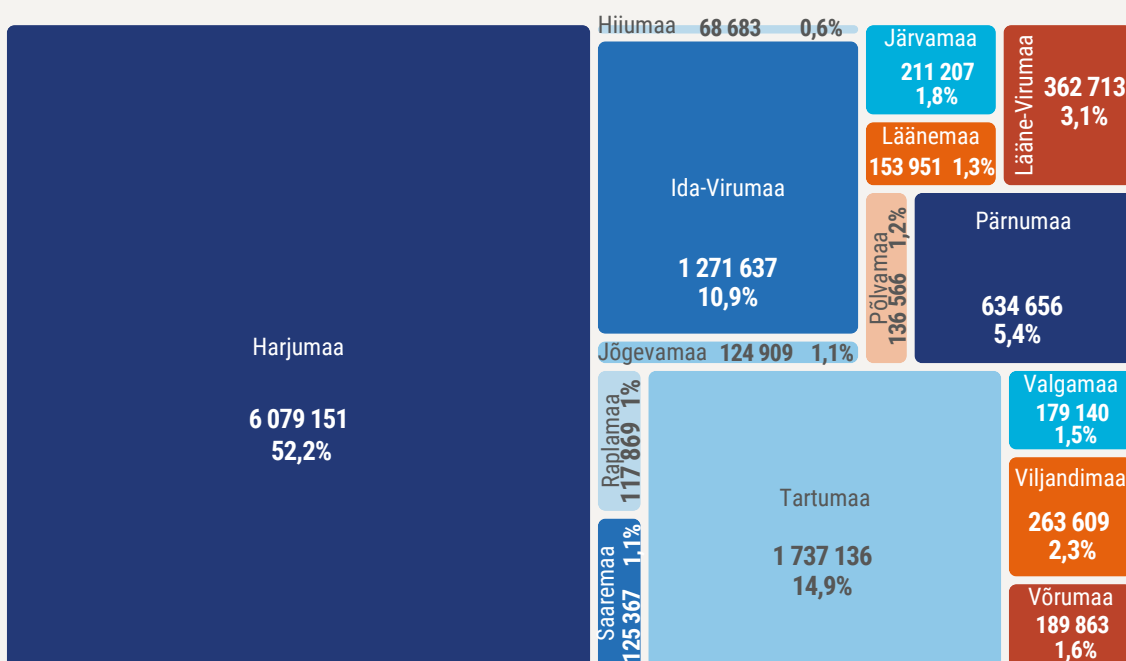
Seetõttu on mõistlik vaadata, kui suur osakaal tingimustele vastavatest treeneritest (kutsetase EKR5 või kõrgem ja kes tegutsevad noori harrastajaid omavates organisatsioonides) saab toetust. 2025. aasta andmetel saavad toetust 71% kõigist tingimustele vastanud treeneritest. Samas on siin piirkonniti suuri erinevusi.

Tingimustele vastanud organisatsioonidest (kus tegutseb vähemalt üks EKR 5 või kõrgema tasemega treener ja kus on noori harrastajaid) sai toetust 59%. Kõigist noortest harrastajatest on toetust saavate treeneritega seotud 40%. See tähendab, et osa tingimustele vastavatest treeneritest ja organisatsioonidest jääb toetuse saajate ringist välja. Peamisteks põhjusteks meetme tingimustega sätestatud omaosaluse kohustus või ettenähtust väiksem töökoormus või grupis osalevate laste arv.

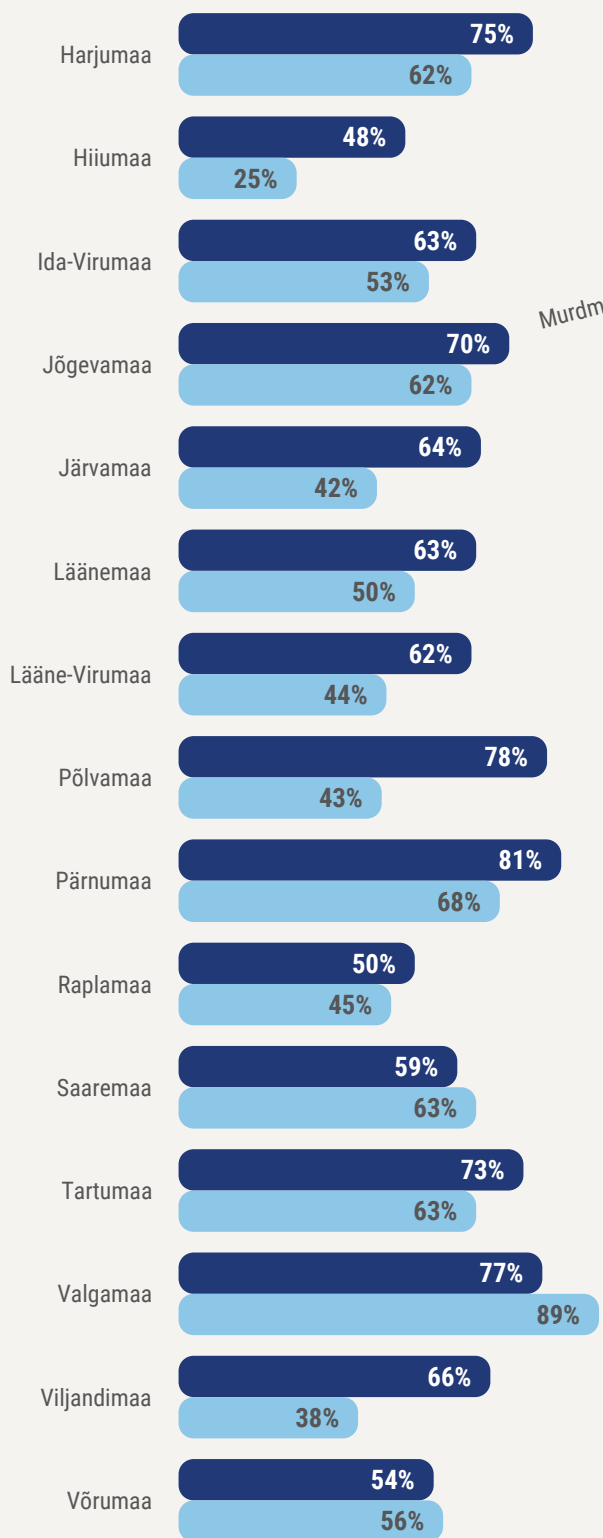
Spordialade lõikes domineerib jalgpall, mis saab peaaegu viiendiku toetusest. Viis suuremat ala omandavad poole meetme mahust ja üheksa suuremat spordiala kaks kolmandikku meetmest. 86% toetusest jaguneb 20 spordiala vahel. Kokku on ajaloo jooksul toetust saanud 62 erineva spordiala treenerit.

Toetuse jaotuse koondumise vaates on positiivne, et kontsentratsioon ei ole ajas kasvanud. Kui 2015. aastal moodustas kümne suurima toetust saava organisatsiooni osakaal kogu toetusest ligikaudu 24%, siis

2025 toetuse jagunemine erinevate maakondade vahel (toetuse kogusumma ja osakaal).

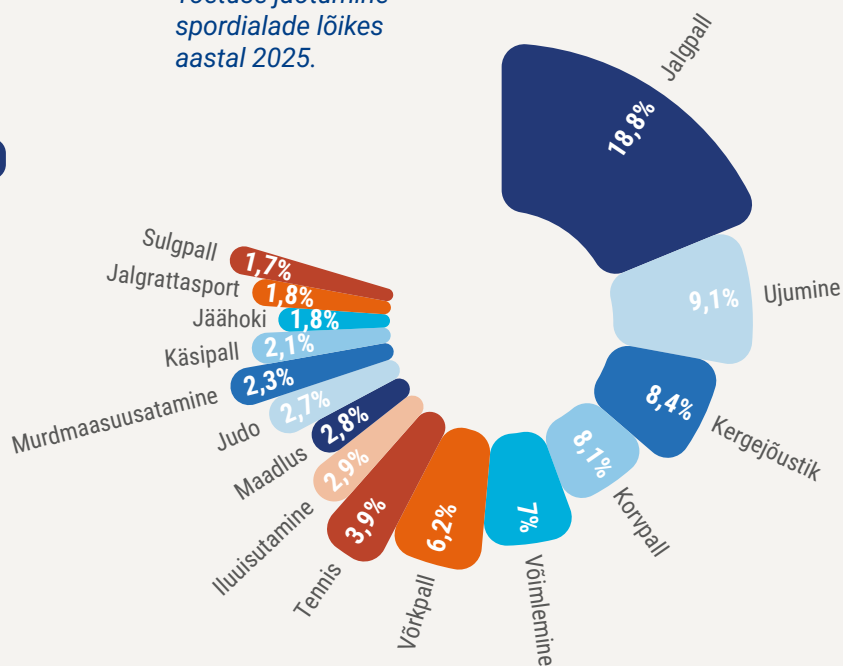

Toetust saavate treenerite ja organisatsioonide osakaal kõigist tingimustele vastanud treeneritest ja organisatsioonidest.

- toetust saavate treenerite osakaal kõigist tingimustele vastanud treeneritest
- toetust saavate organisatsioonide osakaal kõigist tingimustele vastanud organisatsioonidest

Toetuse jaotumine spordialade lõikes aastal 2025.

2025. aastal oli see 17%. See viitab, et meede on ajas jõudnud suurema hulga organisatsioonideni. Keskmise treenerite arv organisatsiooni kohta on läbi aastate jäänud vahemikku 3,3-3,7.

Toetuse jaotuse stabiilsus on klubide tööjõu planeerimise jaoks oluline. 2024. ja 2025. aasta võrdlus näitab, et 59% organisatsioonidest jäi toetuse muutus $\pm 10\%$ vahemikku, samas kui 12% organisatsioonidest kasvas toetus üle 20% ja 14% organisatsioonidest langes üle 20%. Lisaks toimus „liikumist“ ka osalejaskonnas: 2025. aastal tuli võrreldes 2024. aastaga juurde 40 organisatsiooni ja välja jäi 24 organisatsiooni; treenerite tasan-dil lisandus 197 ja välja jäi 120 unikaalset treenerit. See dünaamika on loomulik, kuid liiga suur volatiilsus võib tähendada, et osa klubisid ei saa töökohti stabiilselt planeerida.

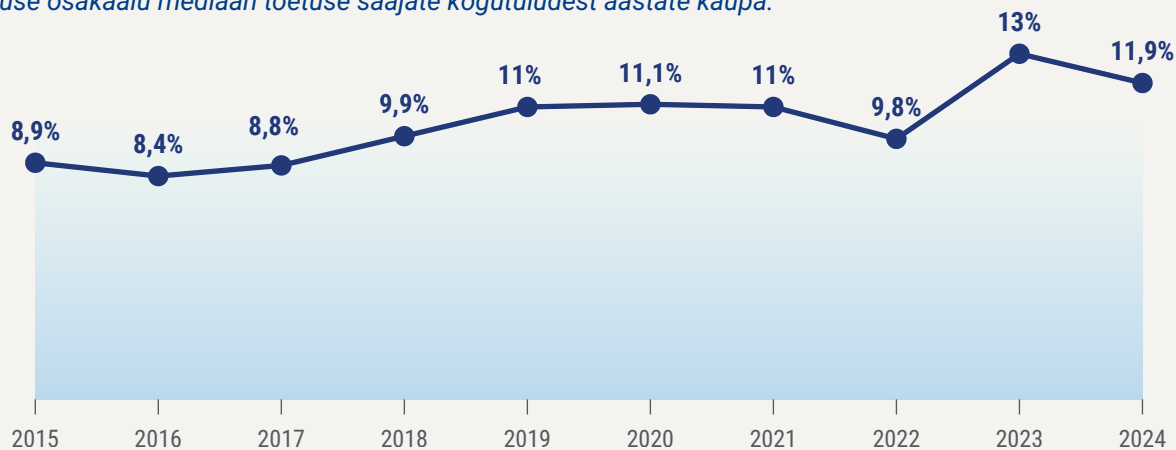
Meetme jätkusuutlikkuse ja riskijuhtimise vaates on oluline mõista, kui suureks kujuneb spordiklubide sõltuvus treeneritoetusest. Antud juhul väljendab mediaan paremini

olukorda kui keskmine, sest toetuse saajate hulgas on organisatsioon, kelle tulubaas on suurem kui 10 miljonit eurot (My Fitness AS), mis moonutab oluliselt keskmise väärtust. Kogu meetme perioodi jooksul (2015–2024) on toetus organisatsiooni kogutuludest mediaanina moodustanud ligikaudu 10,5%. Samas ülemises otsas on sõltuvus oluliselt suurem. Kümnendikul organisatsioonidest moodustas toetus vähemalt veerandi organisatsiooni kogutuludest. Selline sõltuvus võib muuta organisatsioonid haavatavaks. Mediaan on aastate jooksul veidi tõusnud ja kahel viimase aastal püsinud 12-13% peal.

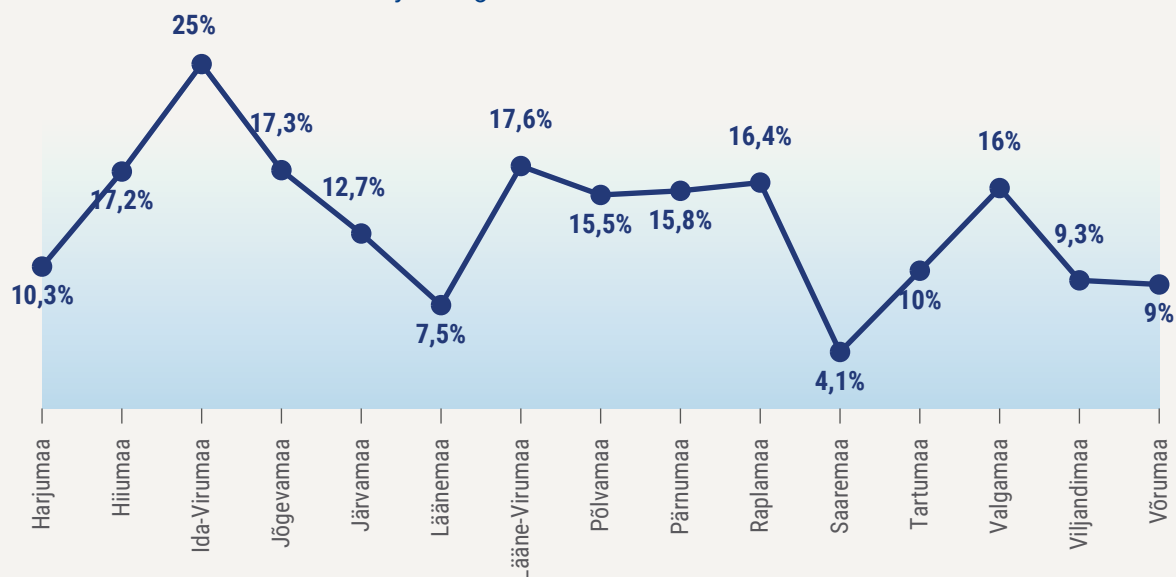
Samuti on märkimisväärsed erinevused maakondade lõikes (võrdluses 2024. aasta tulubaasiga), kuid siin mängivad rolli väikesed valimid teatud maakondades.

Kokkuvõttes näitab 2015–2025 andmestik, et treeneritoetuse meede on Sport 2030 eesmärkide elluviimisel strateegiliselt oluline: see toetab kvalifikatsioonipõhist kvaliteeti, annab märkimisväärse rahalise aluse treeningtööle ning jõuab suure hulga organisatsioonide ja treeneriteni.

Toetuse osakaalu mediaan toetuse saajate kogutuludest aastate kaupa.

Toetuse osakaalu mediaan toetuse saajate kogutuludest maakondade lõikes aastal 2024.

2.3. TREENERIKUTSE SÜSTEEMI ARENDAMINE

Treenerite kutsekvalifikatsioonisüsteem on olnud Eesti spordivaldkonna professionaalse arengu üks olulisemaid tugisambaid. Süsteem rakendus 2004. aastal ning 2013. aastal viidi treenerite kutsekvalifikatsioon täielikku vastavusse Eesti Kutsekvalifikatsiooni Raamistikuga (EKR). Eesti Olümpiakomitee on kuni 2030. aastani kinnitatud spordivaldkonna kutsete andjaks ning Spordikoolituse ja -Teabe SA (SKT) täidab EOK-ga sõlmitud kokkuleppe alusel treenerikutse edendamise ja kutseandmise koordineerimise ülesannet.

Esimesed treenerikutsed anti välja 2004. aastal. 2025. aasta lõpuks on treenerikutse andmist korraldatud enam kui 21 000 korral ning kutsega treenerite arv oli 2026. aasta jaanuari seisuga 4376. Senised tegevused treenerikutse arendamisel on loonud tugeva, usaldusväärse ja rahvusvaheliselt võrreldava raamistiku, mis on võimaldanud ühtlustada treenerite kvalifikatsiooninõudeid ning siduda treenerikutse süsteemi spordivaldkonna rahastamise ja kvaliteedijuhtimisega.

2025. aastal viis SKT läbi treenerikutse ja treenerite väljaõppesüsteemi tervikliku analüüsi, mille eesmärk oli hinnata kehtiva süsteemi toimivust ning vastavust Eesti spordi ja liikumisharrastuse pikaajaliste arenguvajadustega. Analüüsi valmimisse kaasati spordialaliitude esindajad, erineva taseme ja kogemusega treenerid ning valdkondlikud eksperdid nagu spordipsühholoogid ja spordiarst.

Kaasamisprotsessi käigus kogutud tagasiside näitas, et treenerikutse süsteem toimib tugeva struktuurse raamistikuna ning on aidanud tagada treeneritöö miinimumnõuete ja kvaliteedistandardite ühtlustamise. Samal ajal on treeneri roll ühiskonnas laienenud ning treenerilt oodatakse üha enam panust inimeste liikumisharjumuste kujundamisse, motivatsiooni toetamisse ja turvalise ning arengut soodustava treeningkeskkonna loomisse, eriti laste ja noorte puhul. Seega on vajalik süsteemi täiendada, et raamistik toetaks võimalikult hästi ja paindlikult muutunud ühiskonna vajadusi.

Analüüsi ja kaasamisprotsessi tulemusena koostati treenerikutse arenguvisiooni dokument, mis kirjeldab treeneri tulevikurolli ning seab suuna treenerikutse ja väljaõppesüsteemi edasisele arendamisele. Visioon lähtub elukaare- ja pädevuspõhisest lähenemisest, kus treeneri professionaalset arengut toetatakse kogu karjääri vältel ning senisest suurem rõhk asetub praktilisele õppimisele, mentorlusele, koostööl põhinevale teadussiidle ja ühtlasema kvaliteedi tagamisele spordialade ja piirkondade lõikes.

Käesolev arendusprotsess ja selle tulemusena valminud visioon loovad tugeva aluse treenerikutse süsteemi järgmisele arenguetapile ning toetavad „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ eesmärke suurendada liikumisaktiivsust, parandada treeningkeskkondade kvaliteeti ja tagada Eesti spordi kestlik areng.

2.4. LASTEAEDADE LIIKUMIS- JA SPORTIMISVÕIMALUSTE KAARDISTAMISE UURING

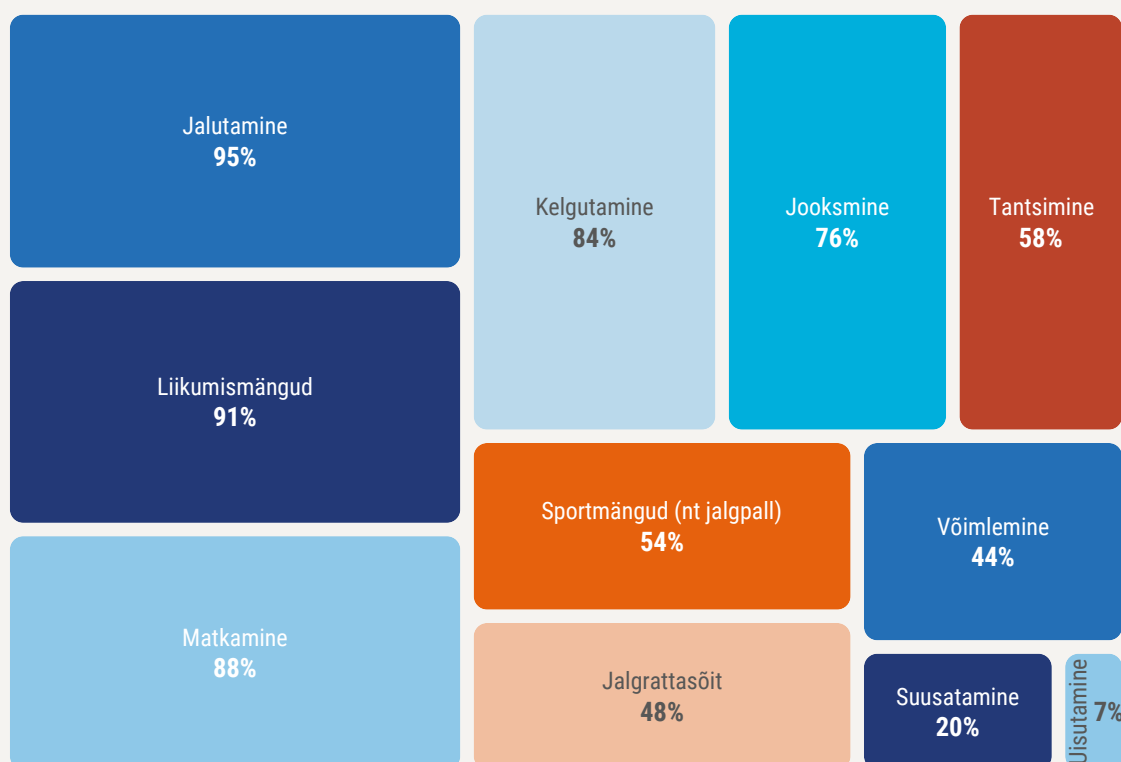
Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutus viis 2025. aastal läbi üleriigilise uuringu, mille eesmärgiks oli kaardistada lasteaedade tingimused ja võimalused laste liikumisaktiivsuse ja liikumisoskuste kujundamiseks. Uuringu läbiviimist toetas Kultuuriministeerium, partneriteks olid Haridus- ja Teadusministeerium, Sotsiaalministeerium, TÜ Sporditeaduste ja füsioteraapia instituut, Tervise Arengu Instituut ja SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus. Nii paljude partneritega uuring koolieelsete haridusasutuste liikumis- ja sportimistingimuste kaardistamiseks viidi läbi esmakordselt. Küsimustele vastas 465 lasteaeda ehk uuringus osales 88% lasteaedadest.

Uuringu tulemused seitsme alamteema lõikes on järgmised:

1. Organiseeritud liikumistegevus

- Kuni 3-aastastel toimub 70% lasteaedadest organiseeritud liikumistegevus 2 korda nädalas, seejuures on enamlevinud (42%) kestvuseks 20 minutit.
- 3-7-aastastel toimuvad 2 korda nädalas liikumistunnid 80% lasteaedadest ning populaarseimaks (54%) kestvuseks on 30 minutit.
- Spordi- ja pedagoogilise kõrgharidusega liikumisõpetajat saab organiseeritud liikumistegevuse läbiviimiseks kasutada 44% lasteaedadest.
- Regulaarseid ujumistunde pakub 27% lasteaedadest.

Lasteaialaste populaarsemad liikumistegevused väljaspool organiseeritud liikumistegevusi.

2. Liikumise osa päevakavas

- Talveperioodil (november-märts) käib lastega õues: 2 korda päevas 11%, 1-2 korda päevas 52%, 1 kord päevas 36% lasteaedadest.
- Kevad- ja sügisperioodil (aprill-oktoober) käib lastega õues: 2 korda päevas 70%, 1-2 korda päevas 26%, 1 kord päevas 1% lasteaedadest.
- Populaarsemateks liikumistegevusteks (väljaspool organiseeritud tegevusi) on jalutamine, mida rakendab 95% lasteaedadest ja liikumismängud (91%).

3. Liikumisaktiivsust toetav lasteaiakeskkond

- 49% lasteaedadest on olemas vähemalt üks eraldi liikumissaal, 41% kasutab üldsaali ning liikumissaal puudub 10% lasteaedadest.
- Lasteaia rühmaruumis spetsiaalse aktiivse liikumise koha vajadus ja olemasolu on erinev. Kui 15% lasteaedades on vastav koht olemas kõikides rühmaruumides, siis 21% lasteaedadest teatab, et vastav paik puudub ja seda polegi vaja. Kolmandik lasteaedadest tõdeb, et rühmaruumides liikumismurk puudub, aga vajadus on olemas.
- Oma ujula kasutamise võimalus on igal kümnendal lasteaial. 67% lasteaedadest tõdeb, et nende lapsed ujumas ei käi ja ülejäänud leiavad muid lahendusi (kasutavad kogukonna ujulat vms).
- 37% lasteaedadest hoiab hoovi avatuna mängimiseks ka õhtuti ning 34% nädalavahetustel.

4. Spordiringid

- 83% lasteaedades tegutsevad spordiringid. Kõige enam pakutakse võimalust tegeleda jalgpalliga (46%), järgnevad tantsimine (43%) ja mitmekülgsusele suunatud spordiring (33%), ülejäänud võimalused on juba harvemad.

- 91% spordiringidest on tasulised ja kohalik omavalitsus pakub spordiringidele sihtotstarbelist toetust 21% juhtudest.
- Valdavalt tuleb algatus ringi käivitamiseks spordiklubi poolt (65% juhtudest).
- Liikumise- ja spordiringide organiseerimist takistavateks teguriteks on peamiselt korraldajate puudus, tegutsemispaikeade puudus ja asjaolu, et piirkonnas on juba piisavalt spordiklube, kus lapsed saavad spordiga tegeleda.

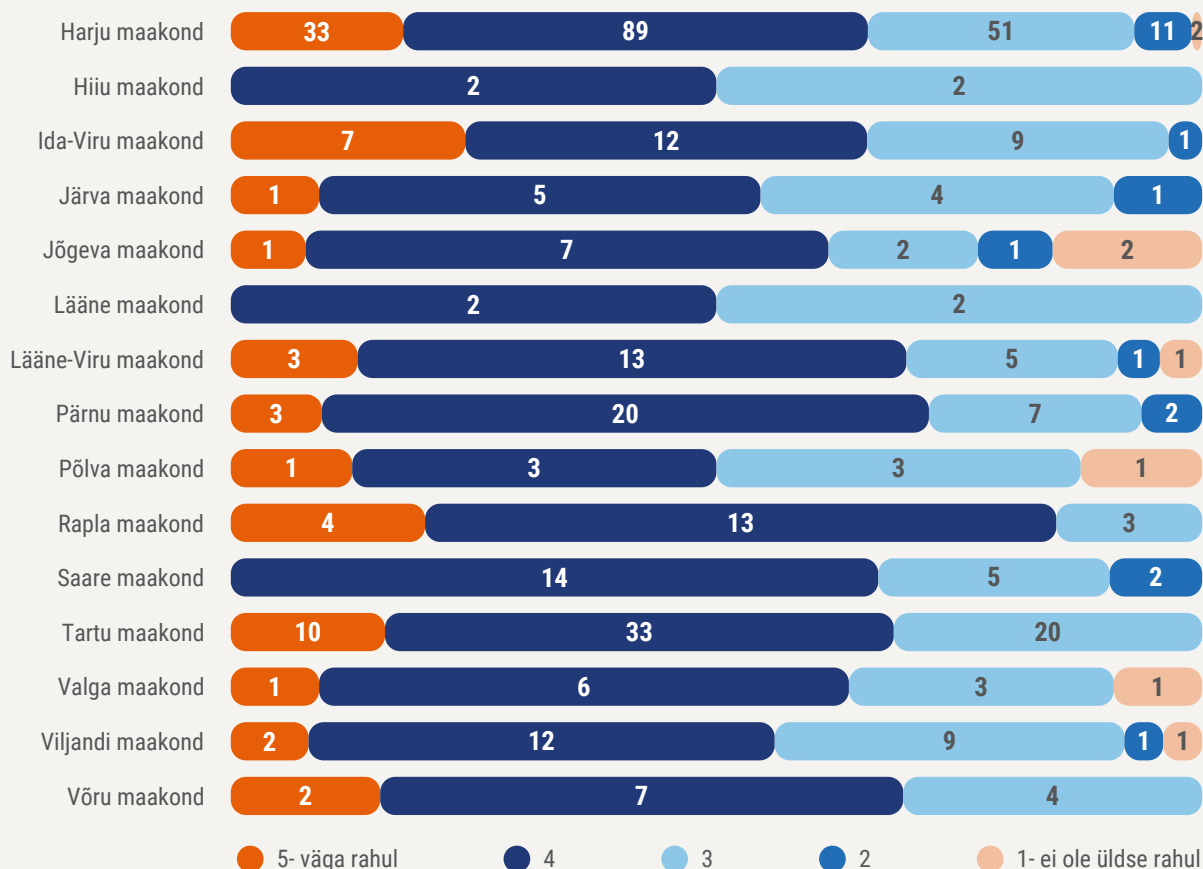
5. Liikumise- ja spordivahendid

- Lasteaiad on kõige paremini kaetud kõnni- ja jooksuoskuse omandamiseks seotud vahenditega (hüppenöörid, koonused). Puudust tuntakse palli löömisoskuste arendamise vahenditest (võrkpallid, märklauad, kompressorid) ja suusavarustusest.
- 37% lasteaedadest on võimalus vajalike spordivahendeid laenutada (näiteks piirkondlikest spordikeskustest või koolidest) ning 34% lasteaedadest on seda ka teinud (laenutatakse peamiselt uisuga suusavarustust).
- 66% lasteaedadest hindab rahulolu olemasoleva spordivarustusega heaks või väga heaks, 28% rahuldavaks ja vaid 6% tunnetab olulist mahajäämust.

6. Sotsiaalne keskkond

- 62% nõustub väitega, et lasteaias on olemas liikumist toetav initsiatiivgrupp, kes pakub õpetajatele tegevuse kavandamisel ja korraldamisel tuge. 22% jääb kahtlevale seisukohale ja 16% tunneb taolisest toetusest puudust.
- Lasteaia juhtkonnad on liikumise edendamise osas väga toetavad – 92% lasteaedadest tunnetab seda, 7% kahtleb ja vaid 1% kurdab juhtkonna vähese toetuse üle.

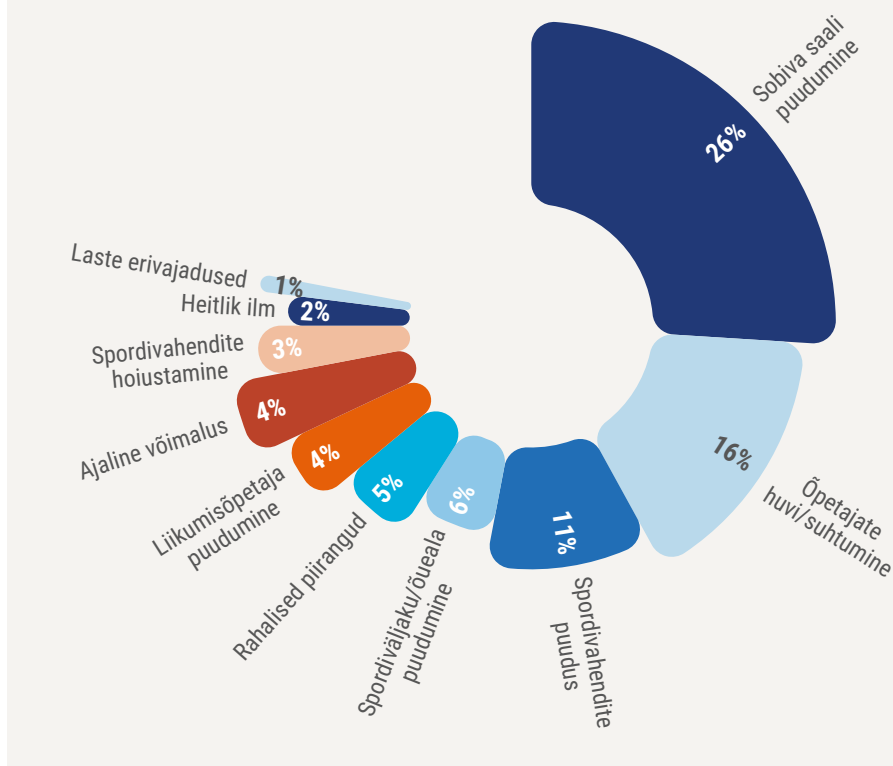
Lasteaedade rahulolu olemasoleva spordivarustusega maakondade kaupa.

7. Liikumisharjumuste kujundamine

- Peamised takistused laste liikumise toetamisel on: sobiva saali puudumine (26%), õpetajate huvi ja suhtumine (16%) ning spordivahendite napus (11%).
- Kõige enam vajavad lasteaiad liikumise tõhustamiseks koolitusi (23%), spordivahendeid (17%) ja rahalist tuge (12%).

Peamised takistused laste liikumise toetamisel.

3. SAAVUTUSSPORDI ARENDAMINE

Foto: Eesti Olümpiakomitee

3.1. MUUDATUSED SPORDIALALIITUDE RAHASTAMISEL

2025. aastal toimunud riigieelarvekõnelused olid spordivaldkonna jaoks edukad, sest lisaraha said mitmed toetusmeetmed. 2026. aastast suurenes Team Estonia toetus kahe miljoni euro võrra, rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetus samuti kahe miljoni euro võrra ja treenerite töjõukulu toetus ühe miljoni euro võrra.

Toetuste suurenemise kõrval tehti 2025. aastal sügisel ka ümberkorraldused, mis puudutasid spordialaliitude rahastamise põhimõtteid. Valdkonnaga koostöös kavandatud muudatused võimaldavad väiksema bürokraatia ning suurema paindlikkuse ja selgusega toetada spordialaliite ning suurendada nende rolli spordiala arendamisel.

Erinevate spordialaliidu toetuste liitmine

Lisaks Team Estonia saavutusspordi toetusmeetmetele oli aastani 2025 spordialaliidu tegevuse toetamiseks veel kolm meetet:

- tegevustoetus;
- noortespordi toetus;
- spordikohtunike arendamise toetus.

2025. aasta suvel analüüsis Kultuuriministerium antud toetusmeetmeid. Eesti Olümpiakomitee ja spordialaliitudega toimunud ühiste arutelude tulemusena jõuti järeldusele, et alates 2026. aastast liidetakse kolm taotlusvooru üheks spordialaliidu tegevustoetuseks. Kolme vooru liitmisel on taotlusvooru mahuks kokku 4,35 miljonit eurot.

Senine süsteem, kus iga toetuse liik on eraldi reguleeritud, ei võimaldanud piisavalt arvestada alaspetsiifilisi prioriteete. See tähendas ka suurt halduskoormust – spordialaliidud pidid arvestama erinevate taotluste, tähtaegade, kriteeriumite ning aruannetega, mis muutis protsessi keerukaks ja killustatuks.

Kolme taotlusvooru ühendamise spordialaliidu tegevustoetuseks võimaldab:

- spordialaliitudel ise otsustada, kuidas toetust vastavalt oma arengukavale ja hetkeseisule kasutada;
- vähendada halduskoormust ja lihtsustada kogu taotlemise protsessi;
- toetada paindlikku ja strateegilist juhtimist, andes spordialaliitudele võimaluse reageerida kiiremini muutuvatele vajadustele.

Muudatus teeb spordialaliitude toetamise selgemaks ja sihipärasemaks, tugevdab spordialaliidu rolli oma ala arendajana ning loob selgemad sihid ja paremad võimalused spordi korraldamiseks. Spordialaliit vastutab toetuse läbipaistva ja sihipärase kasutamise eest, kuid saab suurema vabaduse otsustada, kuidas toetust kasutada. Samas väheneb halduskoormus ning tekib võimalus kasutada ressursse seal, kus need kõige paremini toetavad spordiala terviklikku arengut ja sportlike tulemuste saavutamist.

Sarnane lähenemine – üldise tegevustoetuse kaudu mitme eesmärgi täitmine – on kasutusel ka teistes kultuurivaldkondades, samuti haridusvallas. See toetab usalduspõhist partnerlust riigi ja organisatsioonide vahel ning soodustab lihtsustatud ja tulemuspõhist rahastamismudelit. Spordialaliidu toetuste liitmine üheks tegevustoetuseks on oluline samm toetussüsteemide kaasajastamisel, mis loob eeldused efektiivsemaks, paindlikumaks ja sisulisemaks spordialade arendamiseks.

Spordialaliitudele jääb jätkuvalt võimalus toetada noortega tegelevaid spordiklubisid ja -koole. Toetuse eraldamise põhimõtted ja edasijaotatava summa otsustab alates 2026. aastast spordialaliit spordiala katusorganisatsioonina.

Noortesporti toetuse suurus on ajas järjest vähenenud

2026. aastal oleks spordialaliitudele antava noortesporti toetuse summa olnud 1,5 miljonit eurot. Sellest summast vähemalt 75% on spordialaliidud pidanud varasematel aastatel edasi jagama oma spordiklubidele ja -koolidele ning on saanud kuni veerandit kasutada noortesporti arendamiseks. Toetuste edasijagamist analüüsid selgus, et 2023. aastal jagasid spordialaliidud toetust 632 spordiklubile või -koolile, keskmine toetuse summa oli 2153 eurot ning mediaan 1022 eurot. Seega said pooled spordiklubid ja -koolid spordialaliidult toetuseks vaid 1022 eurot või veelgi vähem.

Üheks põhjuseks, miks otsustati noortesporti toetus liita spordialaliidu tegevustoetusega, oli ka asjaolu, et noortesporti toetus ei ole viimase kümne aasta jooksul tõusnud. 2023. aastal moodustas noortesporti toetus spordiklubi või -kooli eelarvest keskmiselt 1,1%. Samas on noortega tegelevate spordiorganisatsioonide tulud viimase kümne aastaga enam kui kolmekordistunud ehk kasvanud 50 miljonilt 150 miljoni euroni.

Noortesporti toetuse liitmine tegevustoetusega ei tähenda, et riik enam spordiklubides ja -koolides noortega tehtud tööd ei väärtustaks. Vastupidi, muudatusega suurendatakse spordialaliitude rolli ja tähtsust noortesporti arendamisel.

Lisaks toetab riik spordiklubisid ja -koole jätkuvalt treenerite tööjõukulu toetuse meetme kaudu, mille maht 2026. aastaks kasvas miljoni euro võrra ehk 12,7 miljoni euroni, olles alates 2015. aastast kasvanud 3,6 korda.

Vabatahtliku spordikohtuniku hüvitise piirmäär tõusis 20 eurolt 45 euroni ühe päeva eest

Spordikohtunike arendamise toetuse liitmist tegevustoetusega toetas ka asjaolu, et va-

batahtliku spordikohtuniku hüvitise piirmäär tõusis alates 2025. aasta 20. juulist 45 euroni ühe päeva eest. Samuti on spordikohtunike arendamise toetuse osakaal spordialaliidule suunatud toetuste kogumahust aasta-aastalt vähenenud.

Koos Team Estonia saavutusspordi meetmega toetati 2025. aastal Kultuuriministeeriumi eelarvest spordialaliite 12,1 miljoni euroga. Spordikohtunike arendamise toetus oli 2025. aastal 422 750 eurot. Selle muudatusega suurendatakse spordialaliitude paindlikkust ja vabadust riigi toetust kasutada.

Riiklikest spordistipendiumidest

Eesti Olümpiakomitee Team Estonia programm pakub lisaks rahastusele sportlasele ka professionaalseid tugiteenuseid (spordimeditsiin, taastumine, psühholoogiline tugi, treeninglaagrite ja võistlustel osalemise kulude katmine) ning seda sihipäraselt sportlase tulemuste, taseme ja arengupotentsiaali alusel. Samuti toetab noorsportlasi Eesti Kultuurkapital, jagades stipendiumi „Noor ja andekas“. Ka spordi sihtkapitalist jagatakse sportlastele sihtotstarbelisi toetusi eesmärgiga võimaldada pühendumist sportliku saavutusvõime arendamiseks.

Seejuures on Kultuuriministeerium ühtlasi täiendavalt jaganud riiklikke spordistipendiume, ühekordseid individuaalseid rahalisi toetusi, et toetada sportlase ettevalmistust ning osalemist järgmistel rahvusvahelistel tiitli- ja suurvõistlustel. Poolaastaks eraldatud stipendiumi suurus on olnud 900 eurot sportlase kohta ja keskmiselt on stipendium määratud poolaastas 75 sportlasele.

Kuna kõigi kolme toetuse eesmärk sisuliselt kattus, muutus riiklik stipendium aga dubleerivaks ega loonud enam lisandväärtust - eesmärki täidavad praegu juba teised olemasolevad ja tõhusamad toetussüsteemid. Alaliitudel tuleb samaväärset toetust taotleda eri süsteemidest, erinevate taotluste

ja tähtaegadega. Seega liideti spordialaliidu toetuste muudatuste raames alates 2026. aastast ka riiklike spordistipendiumide eraldamiseks ette nähtud raha spordialaliidu tegevustoetusega.

Muudatus aitab vähendada killustatust ja suunata vabanevad eelarvelised vahendid spordivaldkonna teiste meetmete katteks, eesmärgiga tugevdada alaliitude igapäevast toimimist, kandepinda, nähtavust, arengueesmärke ja sportlikke tulemusi.

Kokkuvõtteks

Spordialaliitude toetamise peamised muudatused ja selle eesmärgid:

- spordialaliidud esitavad edaspidi ühe taotluse, mille alusel eraldatakse kogu tegevustoetus, ja peale toetuse kasutamist ühe aruande;

- kaovad senised protsentuaalsed jaotused, mis seni määrasid ära, kui suur osa toetusest tuli suunata edasi spordiklubidele ja -koolidele ning spordikohtunike arendamiseks;
- toetuse edasijaotamise otsustab spordialaliidu juhtkond, lähtudes oma spordiala spetsiifikast ja arengukavast;
- kehtivad ühed kriteeriumid, mis asendavad kolme eri toetuse erinevaid tingimusi.

Muudatus annab spordialaliitudele suurema vastutuse ja vabaduse suunata vahendeid sinna, kus neist on kõige suurem kasu, olgu selleks noortesport, saavutusport, kohtunike arendamine või muu prioriteetne alaliidu arendamiseks ja nähtavuse suurendamiseks vajalik tegevus.

Kokkuvõttes – vähem bürokraatiat, rohkem sporti.

Foto: SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus

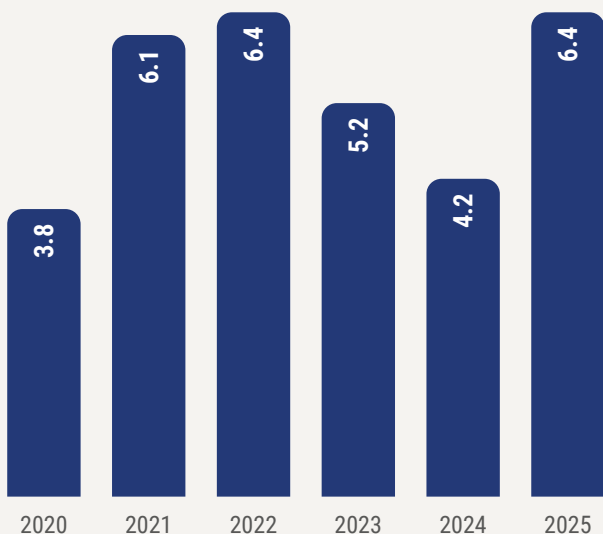
3.2. RAHVUSVAHELISTE VÕISTLUSTE TOETAMINE JA MÕJU

Kultuuriministeerium toetab rahvusvaheliste spordisündmuste Eestis korraldamist kolmest meetmest:

- rahvusvaheliste suurvõistluste korraldamise toetus;
- rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetus;
- rahvusvaheliste spordisündmuste korraldamise toetus.

Kolmest meetmest toetas Kultuuriministeerium 2025. aastal toimunud rahvusvahelisi spordisündmusi kokku 6,4 miljoni euroga, mis on läbi aegade kõige suurem summa.

Kultuuriministeeriumi toetused rahvusvaheliste võistluste Eestis korraldamiseks.

Rahvusvaheliste suurvõistluste Eestis korraldamise toetusmeetme rakendamine

Antud meetet on rakendatud alates 2024. aastast. Taotlusvooru eesmärk on tuua Eestisse nii välisraha kui ka tutvustada Eestit turismisihtkohana. Taotlusvooru eelarve on kolm miljonit eurot aastas. Meetmest toetatakse võistlusi, mille puhul:

1. varasematel samalaadsetel suurvõistlustel on piletiga pealtvaatajaid olnud välisingimustes vähemalt 10 000 ja sisetingimustes 7000;
2. suurvõistluse telepilti edastatakse suvealadel vähemalt 40 riiki ja talialadel 30 riiki.

2025. aastal eraldati antud meetmest toetust järgmiste ürituste korraldamiseks või ettevalmistamiseks:

1. Autoralli maailmameistrivõistluste etapp Delfi Rally Estonia 2025 - 2 000 000 eurot;
2. Iluuisutamise Euroopa meistrivõistlused 2025. aastal – 400 000 eurot;
3. Laskesuusatamise IBU CUP finaaletapid – 250 000 eurot;
4. Korvpalli EM 2029 ettevalmistamine – 180 000 eurot.

Autoralli maailmameistrivõistluste etapp Delfi Rally Estonia 2025 mõju

FIA autoralli maailmameistrivõistluste etapp Delfi Rally Estonia sõideti 17.-20. juulini 2025. Rally Estonia on Lõuna-Eestis toimuv Eesti suurim autospordivõistlus, mis sai alguse 2010. aastal. Võistlus on aastate jooksul pidevalt kasvanud ja arenenud. 2025. aastal tähistab Rally Estonia 15. toimumisaastat.

WRC Delfi Rally Estonia 2025 tulude maht oli 4,36 miljonit eurot. Riiklik toetus oli 2,0 miljonit eurot ja kohalike omavalitsuste toetus 166 000 eurot. Seega poole eelarvest moodustas avaliku sektori panus ning teise poole erasektori panus ja omatulu, mis jagunes järgmiselt: piletitulud ja muud sarnased tuluallikad andsid kokku 1,4 miljonit eurot, osalustasudena kogunes 361 000 eurot, siseriiklikud sponsorid toetasid üritust 350 000 euroga ja rahvusvahelised sponsorid 87 500 euroga.

Unikaalsete pealtvaatajate arv ulatus 51 115 inimeseni (sh 27 115 piletiga pealtvaatajat) ning pealtvaatamiskordi kogunes 196 793. Piletiga väliskülalisi oli 8524 ja piletita väliskülalisi 4800. Lisaks pealtvaatajatele saabus Eestisse veel välisriikidest 1217 meeskonnaliiget/võistlejat ja 376 korraldamisega seotud isikut.

WRC Delfi Rally Estonia raames olid mitmed alad ja ralliga seotud sündmused tasuta, sealhulgas Tartu kesklinnas toimunud avatseremoonia, Eesti Rahva Muuseumi territooriumil asuv Service Park ja EXPO ning Elva linna kiiruskatse. Lisaks said külastajad nautida mitmesuguseid üritusi ja meelelahutust, mis tõid kokku laia publiku ja aitasid luua positiivset kuvandit Eesti kui turismisihtkoha kohta.

WRC Delfi Rally Estoniaga seoses viibisid väliskülalistest rallipassiga pealtvaatajad sündmuse piirkonnas keskmiselt 3,58 päeva ja kulutasid keskmiselt 251 eurot päevas. Suurimad kulud olid majutus ja transport. Meeskonnaliikmed, ametnikud ja võistlejad veetsid kohapeal keskmiselt 7,27 päeva ja kulutasid keskmiselt päevas 269 eurot. Korraldamisega seotud isikud välismaalt viibisid Eestis 5,43 päeva ja kulutasid keskmiselt 182 eurot päevas.

WRC Delfi Rally Estonia tõi Eestisse kokku vähemalt 12,7 miljonit eurot välisraha, millelt laekus riigile käibemaksu vähemalt 2,4 miljonit. Kokkuvõttes tõi WRC Delfi Rally Estonia riigile vahetult rohkem tulu, kui riik toetusena välja maksis, kasvatas ettevõtlussektori käivet ja lõi positiivset hoiakut, mis soosib tulevasi külastusi ning täiendava ettevõtlustulu tekkimist.

Lisaks kohapealse publiku rekordile tegi WRC Delfi Rally Estonia sündmus nii Baltikumi kui ülemaailmse kajastuse ja teleülekannete näitajate poolest 2025. aastal tohutu kasvu. Olulisemad numbrid:

- üritusele eelnev *pan-baltic* Delfi *online* reklaamkampania saavutas tulemuseks 23 895 903 näitamist;
- Rally Estonia enda sotsiaalmeedia kanalite kõigi aegade rekord 5 807 956 views (14.–22.07.2025) ning kui lisada juurde Instagramis loodud *collaboration* postitused oli kogu Rally Estonia sotsiaalmeedia kanalite (Facebook, Instagram) tulemuseks 20 313 679 views.
- WRC promootori sotsiaalmeedia kanalites tõi WRC Delfi Rally Estonia 2025 sündmusele fokuseeritud sisu 79,4 miljonit *impressionit*, 2,9 miljonit *engagementi* ning videosisu vaadati enam kui 46,6 miljonit korda;
- ülemaailmset teleülekannet näidati ühtekokku 107 erinevas riigis ning kumulatiivne telepubliku arv oli 103,8 miljonit vaatajat;
- kogu WRC 2025 hooaja lõikes oli WRC Delfi Rally Estonia vaadatavuselt neljandal kohal. Kusjuures esimesed kolm kohta kuulusid Jaapani, Monte Carlo ning Keenia legendaarsetele etappidele ning Delfi Rally Estoniale järgnes vaadatavuselt Soome MM-etapp viiendal kohal.

Iluisutamise Euroopa meistrivõistlused 2025. aastal mõju

Euroopa meistrivõistlused iluisutamises toimusid Tallinnas 28. jaanuarist kuni 2. veebruarini 2025 Tondiraba Jäähallis. Tegemist oli kolmanda samalaadse võistlusega, esimest korda toimusid Euroopa iluisutamise meistrivõistlused Tallinnas 2010. aastal ja teist korda 2022. aastal. 2025. aasta iluisutamise EMI eelarvetulud olid 2 miljonit eurot, mis jagunes järgmiselt: 993 000 rahvusvahelise spordialaliidu panus, 535 000 eurot piletitulu, 400 000 riigi toetus ja 80 000 eurot kohaliku omavalitsuse toetus.

Iluisutamise EMil osales korraldaja andmetel kokku 1598 isikut, neist 161 võistlejat, 470 treenerit ja abilit, 226 meedia esindajat ning 741 korraldusega seotud isikut. Kõigist osalejaist pärines välisriikidest kokku 808

ja Eestist 790 isikut. Kokku soetati 14 393 piletit, neist 5735 välisriikidest. Välismaalt saabunud pealtvaatajad käisid keskmiselt vaatamas nelja võistlust ja seega tuli Eestisse 1362 väliskülastajat. Majandusliku mõju analüüsist selgus, et väliskülastajad viibisid siin keskmiselt 5,2 päeva ja kulutasid keskmiselt 126 eurot päevas. Välisosalejad koos taustajõududega viibisid Eestis keskmiselt 6,5 päeva ja kulutasid 72 eurot päevas.

Välisriikidest saabunud küllastajate ja osalejate kulutused olid hinnanguliselt 1,46 miljonit eurot ja nende Eestisse toodud maksutulu hinnanguliselt 210 000 eurot. Iluuisutamise EMI rahvusvaheliste kaaskorraldajate toetuse arvelt Eestis tehtavad kulud olid 699 860 eurot, hinnanguline maksutulu sellelt oli 114 463 eurot. Piletimüügist laekus 262 735 eurot välisriikide elanikelt, millelt maksutulu oli 44 324 eurot. ISU auhinnarahade suurus oli 292 733 eurot, neilt tasuti Eestis tulumaksu 31 937 eurot. Koos nende summadega oli Eestisse toodud maksutulu hinnanguliselt 400 000 eurot. Seega sai riik ka sellele suurvõistlusele eraldatud toetuse maksudena tagasi.

Lisaks otsesele majanduslikule mõjule jõudis telepilt Eestist 32 riiki.

Eestis toimuvate rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetusmeetme rakendamine

Alates 2018. aastast rakendab Kultuuriministerium meedet, mille eesmärk on tuua Eestisse olulise majandusliku mõjuga rahvusvahelisi kultuuri- ja spordisündmusi. Toetuse andmise peamiseks tingimuseks on, et välisosalejate ja -küllastajate kulutustelt Eesti riigile laekuv käibemaks (muid võimalikke

makse ei arvestata) peab olema vähemalt võrdne toetuse 1,2-kordse suurusega. Minimaalne eraldatav toetus on 65 000 eurot, mis tähendab, et riiki peab tulema üritusega välisraha (välisosalejate ja -küllastajate kulutused) vähemalt 460 000 eurot. Tegemist on Eesti majandust otseselt elavdava meetmega, mille mõju riigi eelarvepositsioonile on positiivne.

Taotlusvooru maht oli alates 2018. aastast 2 miljonit eurot, mida üksikotsustega aeg-ajalt suurendati. 2025. aastal tegi Vabariigi Valitsus otsuse suurendada taotlusvooru mahtu alates 2026. aastast 2 miljoni euro võrra, kokku 4 miljoni euroni aastas.

2025. aastal toetas riik antud meetmest 15 sündmust, millest 13 olid spordi- ja 2 kultuurisündmused, kokku 2 688 910 euroga. Meetmest toetatud üritused tõid riiki vähemalt 5 miljonit eurot maksutulu välisrahalt. Seega keskmiselt tõi iga toetuseks eraldatud euro riigile tagasi 1,86 eurot maksutulu välisrahalt.

Rahvusvaheliste spordisündmuste Eestis korraldamise toetusmeetme rakendamine

Rahvusvaheliste spordisündmuste Eestis korraldamise toetusmeede on kolmest meetmest kõige vanem ja kõige laiapõhjalisem. Taotluste hindamisel võetakse arvesse sündmuse ja spordiala populaarsust Eestis ja maailmas ning sündmuse rahvusvahelist ja üleriigilist tähtsust ning eeldatavat valdkondlikku ja sotsiaalmajanduslikku mõju. Taotlusvooru eelarve oli 2025. aastal 1,05 miljonit eurot ja taotlusvoorust toetati 31 spordisündmust.

Majandusliku mõjuga seotud toetusmeetmest toetatud projektid ja nende majanduslik mõju.

Projekti nimi	Majanduslik mõju kokku (miljonit eur)	Arvesse võetud maksutulu	Lõplik toetuse summa	Maksutulu/eraldatud toetus
IRONMAN Tallinn ja IRONMAN 70.3 Tallinn 2025	6,2 kuni 8,0	1 151 510	790 000	1,46
Tallinna Maraton 2025	4,5 kuni 6,0	861 500	605 000	1,42
Iluvõimlemise Euroopa meistrivõistlused 2025	1,6 kuni 2,2	313 331	250 000	1,25
Tallink Floorball 2025	3,0 kuni 4,1	592 538	130 000	4,56
WT Euroopa Taekwondo meistrivõistlused 2025	2,6 kuni 3,4	423 674	120 000	3,53
2025 Tallinn Open - K. Palusalu noorte maadlusvõistlus	1,6 kuni 2,1	292 999	119 300	2,46
2025.a. Euroopa meistrivõistlused õhkrelvadest laskmises U/16U/18 vanuseklassidel korraldamine	0,7 kuni 0,9	137 576	100 000	1,38
Taekwondo ITF Euroopa meistrivõistlused 2025	0,9 kuni 1,2	144 450	90 000	1,61
U-23 vanuseklassi Euroopa meistrivõistluste korraldamine Tallinnas	0,9 kuni 1,2	154 694	85 000	1,82
51. Tartu Maraton	0,5 kuni 0,6	89 306	74 422	1,20
Euroopa muusikakonverentsi LEADING VOICES ettevalmistamine ja korraldamine Tallinnas	0,5 kuni 0,6	87 092	72 577	1,20
ORC 2025 maailmameistrivõistlused avamerepurjetamises	1,8 kuni 2,5	369 959	70 000	5,29
Piljardi Euroopa meistrivõistlused 2025	0,8 kuni 1,0	135 990	66 000	2,06
Industry@Tallinn & Baltic Event 2025	1,0 kuni 1,3	191 712	65 000	2,95
44. Tartu Rattaralli - UCI Gran Fondo World Series sarja etapp	0,3 kuni 0,4	61 933	51 611	1,20
KOKKU	26,9 kuni 35,5	5 008 264	2 688 910	1,86

Suuremad toetuse saajad rahvusvaheliste spordisündmuste Eestis korraldamise toetusmeetmest.

Võistlused	Toetuse summa
FIS kahevõistluse maailmakarika etapp meestele ja naistele	120 000
Tour of Estonia 2025 velotuur ja Ladies Tour of Estonia võidusõit	85 000
Tallinn International Horse Show 2025	75 000
FIS murdmaasuusatamise maailmakarika etapp Tallinn 2025	70 000

3.3. TEAM ESTONIA TEGEVUSED

Team Estonia struktuuriüksuse juhiks sai 2024. aasta lõpus ametisse valitud Eesti Olümpiakomitee asepresident Gerd Kanter. 2025. aasta keskseks fookuseks oli Team Estonia senise tegevuse põhjalik analüüsimine ning võimalike arengusuundade kaardistamine järgmisteks aastateks.

Tugiteenuste süsteemi piloteerimine

Vaheetapina rakendati 2025. aastal Team Estonia tugiteenustes süsteem, kus teenuste maht seoti konkreetse sportlasega ning igale sportlasele kehtestati rahaline piirmäär, mille ulatuses oli võimalik tugiteenuseid kasutada. Piirmäärad olid järgmised:

- A- ja B-kategooria sportlane: 2500 eurot
- C-kategooria sportlane: 1500 eurot
- Noorsportlane: 1000 eurot

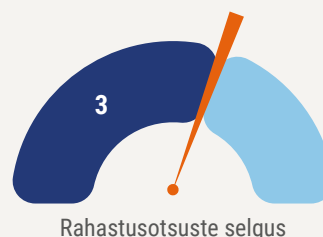
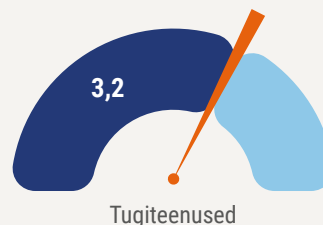
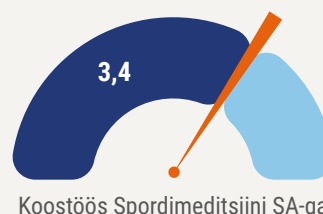
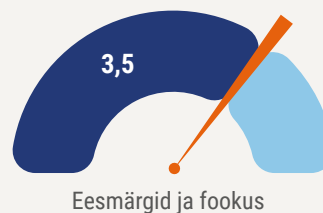
Piloodi tulemused näitasid, et tippude puhul jäi tugiteenuste maht sageli ebapiisavaks, samas kui noorsportlaste seas kasutati tugiteenuseid märkimisväärselt vähem, kui kehtestatud piirmäär võimaldas. Analüüsi tulemusena tehti ettepanek alates 2026. aastast koondada kogu spordiala tugiteenuste eelarve alaliitude hallata, võimaldades seeläbi paindlikumat ja vajaduspõhisemat teenuste kasutamist.

Noorsportlaste toetussüsteemi muudatused

EOK tippspordikomisjoni otsusega kaotati 2025. aasta oktoobris senine süsteem, kus Team Estonia noortele eraldati nimeline toetus. Selle asemel loodi uus mudel, mille kohaselt suunatakse Team Estonia noortele mõeldud vahendid alaliitude kasutusse.

EOK tippspordikomisjon kinnitas 2026. aastat silmas pidades Team Estonia noorte sihtrühma suuruseks 104 sportlast, kelle vahel jaotub kogu senine Team Estonia noorte-

Rahuloluhinnang Team Estonia toimimisele 5-palli skaalal valdkondade kaupa.

pakett. Muudatuse eesmärk on suurendada alaliitude vastutust noorte valikul ja toetamisel ning siduda noorsportlaste toetamine tugevamalt spordialade arenguplaanidega.

Haridustee ja tippspordi sidumine

Olulise arengusuunana alustati 2025. aastal läbirääkimisi Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Eesti ülikoolidega, et tagada Team Estonia liikmetele ja tippspordi ambitsiooniga noortele võimalus omandada kõrgharidust sportlaskarjääri kõrvalt tasuta.

Põhimõtteline kokkulepe saavutati rektorite nõukogu tasandil 150 õppursportlase koha loomiseks. 2026. aasta jooksul tuleb kokkulepe vormistada, et see jõustuks 2027/28. õppeaastast.

Tagasisideküsitlus Team Estoniale

2025. aasta lõpus EOK liikmetele saadetud tagasisideküsitlusest ilmselgus, et spordialaliidud hindavad Team Estonia tegevust üldiselt rahuldavalt. Kõige paremini hinnati eesmärkide ja fookuste selgust, mis näitab, et Team Estonia suund ja prioriteedid on alaliitude üldiselt arusaadavad. Spordimeditsiini SA tegevust hinnati samuti rahuldavalt, kuid soovitakse tihedamat ja paremini koordineeritud koostööd. Tugiteenuste osas toodi esile vajadust suurema paindlikkuse järele, eelkõige sportlastele, kes ei kuulu Team Estonia nimekirja, kuid on teinud arenguhüppe. Olulise sammu on EOK siinkohal juba teinud tugiteenuste süsteemi muudatusega. Kõige madalamalt hinnati rahastusotsuste arusaadavust, mis näitab, et EOK peab selgemalt

kommunikeerima nii individuaal- kui koondeste toetuste põhimõtteid.

Team Estonia rahastuse suurendamine

2025. aastal toimunud riigieelarve läbirääkimistel otsustas Vabariigi Valitsus suurendada 2026. aastast Team Estonia toetust kahe miljoni euro võrra. Lisaraha tulemusena on 2026. aastal Team Estonia eelarve 9,3 mln eurot. Lisaraha suunatakse järgmistesse tegevustesse:

- noortesport (sealhulgas Audentese Spordigümnaasium);
- A- ja B-kategooria sportlaste toetuste suurendamine;
- tugiteenuste mahu kasvatamine;
- koondiste toetuste suurendamine;
- paralümpiaspordi kaasamine Team Estonia süsteemi.

Eesti sportlaste medalivõidud

Eesti sportlased võitsid rahvusvahelistelt noorte, juunioride ja täiskasvanute tiitlivõistlustelt 2025. aastal kokku 254 medalit, millest 30 võideti olümpiamängude kavas olevatel spordialadel ja 224 olümpiamängude kavas mitte kuuluvatel spordialadel. Olümpiamängude kavas olevatel spordialadel võidetud 30-st medalist saavutati 5 täiskasvanute, 7 juunioride ja 18 noorte klassides.

Olümpiamängude kavas kuuluvate spordialade täiskasvanute klassi medalivõitjad 2025.

Koht	Võistlus	Sportlase nimi	Spordiala	Võistlusala
1	Euroopa meistrivõistlused	Niina Petrõkina	Iluisutamine	Naiste üksiksõit
2	Maailmameistrivõistlused	Katrina Lehis	Vehklemine	N epee (individuaalne)
2	Euroopa meistrivõistlused	Mart Seim	Tõstesport	M üle 109 kg
2	Euroopa meistrivõistlused	Katrina Lehis	Vehklemine	N epee (individuaalne)
3	Maailmameistrivõistlused	Irina Embrich	Vehklemine	N epee (individuaalne)

4. AUS JA TURVALINE SPORT

Foto: SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus

4.1. SPORDIÜRITUSTE KORRALDAMISE NÕUETE AJAKOHASTAMINE

Spordiürituste korraldamise regulatsiooni ajakohastamine oli oluline uuendus spordiseaduses, kuna tegemist oli selle ühe vanima osaga. Uus jõustuv sõnastus peaks senisest paremini toetama Sport 2030 strateegias seatud eesmärkide elluviimist – tagada turvaline, kvaliteetne ja hästi toimiv spordikeskkond ning mõistlik ja proportsionaalne haldusruum spordiürituste korraldajatele. Muudatuste keskmes on riskipõhine lähenemine, vastutuse selgem jaotus ning bürokraatia vähendamine seal, kus see ei loo lisandväärtust.

Senise korra järgi oli kohaliku omavalitsuse luba nõutav mitmete tiipsemel pallimänguvõistluste puhul. Praktika näitas, et osadel spordialadel ei ole loakohustus enam põhjendatud ega mõjuta tegelikku turvalisust. Seetõttu loobuti loa taotlemise nõudest valdkondades, kus riskitase on madal ja korralduspraktika väljakujunenud. Selline

lähenemine aitab vähendada spordiorganisatsioonide põhjendamatut halduskoormust ning toetada sündmuste korraldamise võimekust.

Samas viiakse loakohustuse alla mootorisportüritused, kus osalejate ja pealtvaatajate riskid on kõrgemad. Selline muudatus on valdkonna katusorganisatsioonides oodatud, et tugevdada sporditurvalisust.

Uuendatud regulatsioon määratleb laiemalt ka kõrgendatud turvanõuetega spordiüritusi, näiteks väljaspool tavapärasest toimumispai-ka toimuvad võistlused, ajutiste suuremahuliste rajatistega sündmused või pürotehnikat kasutavad üritused. Pürotehnikat kasutamise osas on Eesti Euroopas seni negatiivselt silma paistnud väga liberaalse lähenemisega. Euroopa praktikad arvestades on tegemist potentsiaalselt kõrge riskiga tegevusega

kuni 31.12.2025

alates 01.01.2026

Spordiüritused, mille korraldamiseks on vaja taotleda luba, on:

- 1) jalgpalli, jäähoki ja korvpalli A-koondise mäng või turniir;
- 2) jalgpalliklubi UEFA karikasarja mäng või turniir;
- 3) meistriliiga jalgpalli-, jäähoki- või korvpalliklubi sõpruskohtumine välismaa klubi või koondisega.

Spordiüritused, mille korraldamiseks on vaja taotleda valla- või linnavalitsuse luba, on:

- 1) autospordi, mootorrattaspordi ja veemotospordi võistlused sellisel võistluslalal või võistlusklassis, kus korraldatakse või on taotluse esitamisele eelnenud kahel aastal korraldatud rahvusvahelisi tiitlivõistlusi, Eesti meistrivõistlusi või karikavõistlusi;
- 2) jalgpalli täiskasvanute rahvuskoondise mäng või turniir;
- 3) jalgpalliklubi UEFA karikasarja mäng või turniir;
- 4) võistlus, mis toimub välitingimustes ajavahemikus kella 22.00-st kuni 6.00-ni või puhkepäevale eelneval ööl kella 00.00-st kuni 7.00-ni ja võib tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra või valgusefekte;
- 5) suurenenud turvariskiga spordiüritus.

Muudatused jõustusid 01.01.2026, välja arvatud auto, moto ja veemoto punkt, mis jõustub 01.06.2026

ning see võib heidutada võimalikke pealtvaatajaid tribüünidele tulemast.

Suurenenud turvariskiga on spordiüritus:

- 1) millega kaasneb liikluse ümberkorraldamine;
- 2) kus pakutakse alkohoolseid jooke või toimub nende jaemüük, välja arvatud üritus, mis toimub alalise müügikohaga siseruumis;
- 3) mida korraldatakse selleks mitte ette nähtud ehitises või kohas või õhuruumis;
- 4) kus kasutatakse suuremõtmelist teisaldatavat tribüüni, lava, telki või muud konstruktsiooni või inimese elule ja tervisele ohtlikku muud lisainventari;
- 5) kus korraldaja kasutab pürotehnilisi tooteid

Mootorisporti valdkonnas suureneb spordialaliitude roll turvanõuete kehtestamisel ja kinnitamisel, kuna neil on parim teadmine rahvusvahelistest nõuetest. Nõutav on läbipaistev, objektiivne ja mittediskrimineeriv kord ning sõltumatu vaidluste lahendamise mehhanism. Kõik alaliitude otsused on edasikaevatavad vastavalt juulis rakenduvatele Eesti Spordieetika reeglitele, mis aitavad vältida võimalikke subjektiivseid otsuseid, mida osa valdkonnas tegutsevaid võistluste korraldajaid on võimaliku riskikohana välja toonud.

Täiendava lihtsustusena luuakse võimalus taotleda hooajaluba regulaarselt samas kohas ja samale sihtrühmale toimuvate spordiürituste jaoks.

Kokkuvõttes muudavad muudatused spordiürituste korraldamise raamistiku riskipõhisemaks, läbipaistvamaks ja tõhusamaks, toetades Sport 2030 strateegia põhisuundi: turvaline spordikeskkond, kvaliteetne korralduspraktika ja mõistlik regulatiivne koormus.

4.2. KOKKULEPPEMÄNGUDE UURINGU TULEMUSED

2025. aasta sügisel viis Kultuuriministeerium koostöös Norstat Eesti AS-iga läbi kordusuuringu, mille eesmärk oli kaardistada Eesti pallimängualade (jalgpall, jäähoki, korvpall, käsipall, saaljalgpall, tennis ja võrkpall) sportlaste, treenerite ja kohtunike kokkupuudet kokkuleppemängudega ning nende hoiakuid spordivõistluste tulemustega manipuleerimise suhtes.

2022. aastal läbi viidud küsitluse jätku-uuring näitab, et kuigi Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA (EADSE) töö tulemusel on kokkuleppemängude teemaline koolitus jõudnud senisest rohkemate sportlaste, treenerite ja kohtunikele, ei ole siiski enamik sihtrühmast veel vastavaid teadmisi saanud. Samuti on jätkuvaks probleemiks kokkuleppemänge soosivad hoiakud.

Kokkuleppemängude ulatus ja teadlikkus

Uuringu põhjal ei ole kokkuleppemängud Eesti spordimaastikul laialt levinud. Alla 1% vastanutest on saanud ettepaneku spordivõistluste tulemustega manipuleerida. Eestis kokkuleppemängudes osalemist tunnistas 3% ning välismaal 2% vastanutest – näitajad, mis ei erine oluliselt 2022. aasta tulemustest.

Teadlikkus teistest Eestis kokkuleppemängudes osalenud isikutest on mõnevõrra langenud: 2022. aastal 14%, 2025. aastal 12%. Enamasti olid need juhtumid toimunud rohkem kui kolm aastat tagasi. Välismaal toimunud kokkuleppemängudest teadis 2025. aastal 7% vastanutest.

Teavitamine ja hoiakud

Ligikaudu 60% vastanutest teavitaks enda suhtes tehtud kokkuleppemängu ettepanekust ning umbes pooled annaksid teada ka kellelegi teisele tehtud pakkumisest. Kõige sagedamini peetakse sobivaks teavitada spordialaliitu, spordiklubi, treenerit või EADSEt. Võrreldes 2022. aastaga on kasvanud just valmisolek pöörduda EADSE poole, samas kui spordialaliidu teavitamise osakaal on mõnevõrra langenud.

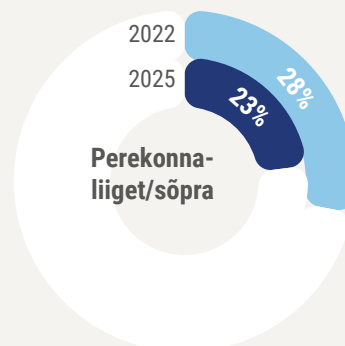
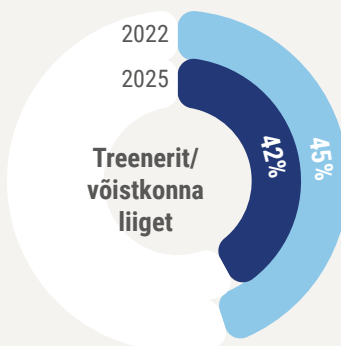
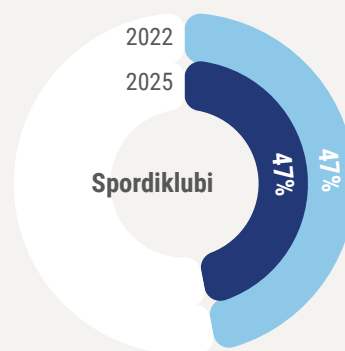
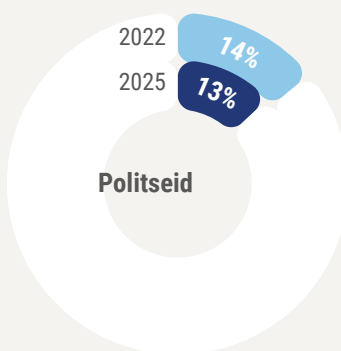
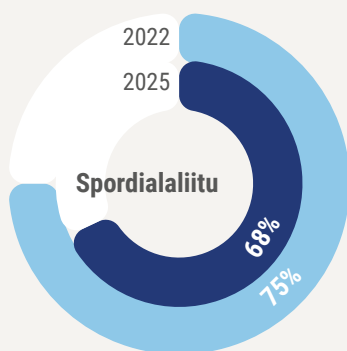
Hoiakutes ilmneb siiski arenguruumi. Kuigi enamik vastanutest suhtub kokkuleppemängudes taunivalt, leiab 11% (2022. aastal 12%), et teatud juhtudel võivad need olla õigustatud. Samuti ei pea 18% vastanutest kokkuleppemänge suureks ohuks spordi mainele ning 29% leiab, et pettused on spordis paratamatud.

Lähiaastatel tuleb leida viise, kuidas julgustada spordis tegutsejaid kokkuleppemängudest teavitama. Oma spordi ausa ja puhtana hoidmine peaks olema kõigi spordivaldkonnas tegutsejate auasi. Isegi juhul, kui uurimise tulemusena selgub, et tegu ei ole kriminaalkorras karistatava teoga, võivad need juhtumid kvalifitseeruda spordisisesete reeglite rikkumiseks. 1. juulil 2026 rakenduvad Eesti spordieetika reeglid (ESER), mis sätestavad kokkuleppemängu spordisiseselt karistatava teona ka spordialadel, kus see seni mingil põhjusel karistatav ei ole olnud.

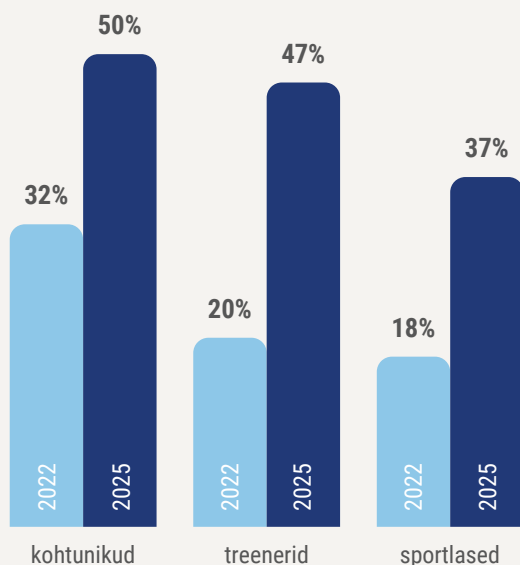
Koolituste kasvav roll

Positiivse arenguna on märgatavalt kasvanud kokkuleppemängude koolituse läbinute osakaal. Kui 2022. aastal oli koolitusel osalenud 21% vastanutest, siis 2025. aastal juba 40%. Kõige aktiivsemalt on koolitustel osalenud kohtunikud (50%), neile järgnevad treenerid (47%) ja sportlased (37%).

Teavitamine sihtrühmade lõikes (vastanute protsent).

Koolitusel osalejate võrdlus aastatel 2022 ja 2025.

Kõige sagedamini osaleti EADSE korraldatud koolitustel (43%), samuti spordialaliitude ja rahvusvaheliste alaliitude koolitustel. See kinnitab EADSE rolli olulist kasvu kokkuleppemängude ennetamisel ja teadlikkuse tõstmisel. Samas tuleb arvestada, et küsitlusele vastasid koondislased, koondise kandidaadid ja meistriiiga tasemel sportlased – osadel spordialadel ka esiliiga mängijad – ning vastaval tasemel kohtunikud ja treenerid. Just nemad moodustavad sihtrühma, kes peaks olema antud teemadel koolitatud. See tähendab, et tuleb leida veel paremaid viise, kuidas infot sihtrühmani viia.

Spordialane tasustamine ja majanduslik toimetulek

Uuringu raames vaadeldi ka pallimängualadel tegutsejate tasustamist ning nende majanduslikku toimetulekut, sest nii rahvusvaheline kirjandus kui ka uuringud viitavad, et näiteks palkade hilinemine⁸ ning isiklik või finantsiline kasu saamine⁹ soodustavad kokkuleppemängule minemist.

Uuringu tulemused näitavad, et 57% enim harrastatavatel pallimängualadel tegutsejatest saab oma spordialase tegevuse eest mingis vormis tasu. Töötasu saab 33% vastanutest, ligikaudu viiendik saab stipendiumi ning alla kümnendiku muid hüvitisi. Samas ei saa 46% vastanutest oma spordialase tegevuse eest mingit tasu. Võrreldes 2022. aasta küsitlusega on tasu mittaajaajate osakaal kasvanud 5 protsendipunkti võrra.

Rollide lõikes ilmneseid märkimisväärsed erinevused: töötasu saab 80% kohtunikest ja 76% treeneritest, kuid vaid 19% sportlastest.

Isiklike rahalisi raskusi on oma sportlaskarjääri jooksul kogunud 16% vastanutest. Viimase aasta jooksul on rahalisi probleeme esinenud 5% sihtrühmast. Võrreldes 2022. aastaga olulisi muutusi selles osas ei ilmnenu. Samuti on vähenenud juhtumid, kus spordiklubi või -organisatsioon on olnud tasude maksimisega üle kolme kuu võlgu – 2025. aastal 13%, võrreldes 19%ga 2022. aastal.

Panustamine ja sõltuvusriskid

Ligi kolmandik Eesti pallimängualadel tegutsejatest on vähemalt üksikutel kordadel teinud rahalisi panuseid sporditulemustele kas ametlikes ennustuskanalites või sõprade ringis. Regulaarselt panustab ametlikes kanalites 3% vastanutest. Oma mängudele panustamist tunnistas nii 2022. kui ka 2025. aastal vaid 1% vastanutest.

Teadlikkus kolleegidest, kes panustavad või on panustanud oma mängudele Eestis, püsis mõlema küsitluse järgi 16% tasemel. Välismaal toimunud selliste juhtumite teadlikkus on kasvanud – 2025. aastal 8%, mis on kaks korda enam kui 2022. aastal. Oluline on siinkohal rõhutada, et vastavalt hasart-

8 Overdue athletes' salaries in professional football and match-fixing (Vandercruysse jt, 2024), leitav siit: <https://backoffice.biblio.ugent.be/download/01HSV6Y4G14FFT0JRVBFWWHB8F/01HW5Q85MW0ZGJ3P3B1MK2FM16>

9 Match-fixing: socio-economic and psychological factors (Muraška, Šimkus), leitav siit: <https://www.researchgate.net/publication/397493967>

mänguseaduse § 34 lõikele 6 ja §-le 100 on tegemist karistatava väärteoga.

Lisaks teab ligikaudu 36% vastanutest mõnda sportlast või sporditöötajat, kellel on mõni sõltuvuslik harjumus (nt spordis panustamine või muu hasartmängurlus, alkoholi liigtarvitamine, narkootikumide tarvitamine). Hasartmängurlus võib rahvusvahelise uurimise järgi olla üks kokkuleppemängude riskitegureid¹⁰ nagu ka teised sõltuvused, mis võivad viia rahalisse kitsikusse. Ise tunnistas sõltuvuslikku käitumist 6% vastanutest, mis on püsinud muutumatuna võrreldes varasema uuringuga.

Kokkuvõte

Uuringule vastajateks olid igalt pallimängu alalt naiste ja meeste koondiste liikmed ja koondiste kandidaadid, meistriliiga ning esiliiga klubide mängijad ja treenerid ning vastaval tasemel vilistamisõigust omavad kohtunikud. Kogu sihtrühma suurus oli ligikaudu 2400 inimest, mis jagunes erinevate spordialade vahel. Kokku oli vastajaid 823, küsitluse vastamismäär oli 33,8% ja 2022. aasta küsitlusele oli vastajaid 504 ning küsitlusele vastamismäär 27%. Küsitlus toimus anonüümselt ning lähtuvalt vastaja keele eelistusest kas eesti- (82,1%), vene- (14,8%) või ingliskeelsena (3%).

Uuringule vastas 623 sportlast, mis moodustas 75,7% kõigist vastanutest, 109 kohtunikku (13,2% vastanutest) ja 91 treenerit (11,1% vastanutest). Kõige rohkem vastajaid olid seotud võrkpalli (23%), jalgpalli (19%), korvpalli (17,9%), jäähoki (15,9%) ja käsipalliga (15,7%). Uuring kinnitab, et kokkuleppemängud ei ole Eestis laialdane probleem ning olukord on võrreldes 2022. aastaga püsinud stabiilsena. Samas viitavad teatud hoiakud, panustamiskäitumine ja sõltuvusriskid va-

jadusele jätkata süsteemset ennetustööd. Eriti oluline on teadlikkuse tõstmine, selgete seisukohtade kujundamine ning koolituste kättesaadavuse edasine suurendamine, et hoida Eesti sport ausa ja usaldusväärse.

Järgnevatel aastatel tuleks täiendavalt tähelepanu pöörata koolitustele – nii osalejate arvule kui ka sisule. Kokkuleppemängude vastane koolitus peaks jõudma ennekõike nendeni, kelle puhul on risk suurim. Nii Eesti kui ka rahvusvaheline praktika näitab, et eelkõige on tegemist probleemiga pallimängualadel. Samuti tuleks läbi arutada, kas senine koolitus on piisav ka kokkuleppemänge soosivate hoiakute muutmiseks või on vaja rakendada täiendavaid meetmeid, et spordivaldkonnas valitseks nulltolerants kokkuleppemängude suhtes.

1. juulist 2026 rakenduvad Eestis spordieetika reeglid, mis aitavad spordisiseselt kokkuleppemängude vastu võidelda. ESERi rakendamiseks otsustas Kultuuriministeerium tõsta 2026. aastast EADSE tegevustoetust 150 000 euro võrra 501 000 euroni. Samuti tuleb tähelepanelikult jälgida Riigikohtu seisukohta Tallinna Ringkonnakohtu süüdimõistva otsuse osas¹¹, mis puudutab jalgpalli kokkuleppemängudes osalenud ja neid korraldanud isikuid. Vastavalt lõppotsusele tuleb läbi mõtestada, kas praegune menetluspraktika on piisavalt tõhus ning millise signaali annab kokkuleppemängude korraldajate ja osalejate süüdimõistmine arvutikelmuse paragrahvi alusel.

Kuna kokkuleppemängud on rahvusvaheline probleem, kavatseb riik 2026. aastal liituda ka Euroopa Nõukogu spordivõistlustega manipuleerimise vastase konventsiooniga, et tugevdada rahvusvahelist koostööd selles valdkonnas.

10 Match-fixing: The current discussion in Europe and the case of the Netherlands (Spapens, Olfers, 2015), leitav siit: <https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/match-fixing-the-current-discussion-in-europe-and-the-case-of-the/>

11 <https://www.kohus.ee/ajakirjanikule/uudised/tallinna-ringkonnakohus-muutis-jalgpalli-kokkuleppemängude-otsust>

5. RAHVUSVAHELINE TEGEVUS JA PROJEKTID

5.1. KULTUURIMINISTER VALITI WADA ASUTAVASSE KOGUSSE

2025. aastal valiti kultuuriminister Heidy Purga Euroopa Liidu esindajana Rahvusvahelise Dopinguagentuuri (WADA) asutavas kogusse. Tegemist on WADA kõrgeima otsustuskoguga, kuhu kuuluvad valitsuste ja olümpialiikumise esindajad ning millel on keskne roll organisatsiooni strateegilises juhtimises ja suunamises. Asutav kogu kinnitab agentuuri pikaajalise strateegia, prioriteetid, tegevuskavad ning peamised reeglid ja poliitika, sealhulgas maailma antidopingu koodeksi, samuti eelarve ja rahastamisskeemi ning täitevkomitee, presidendi ja asepresidendi tegevuse.

WADA asutav kogu koosneb 42 liikmest: 18 valitsuse esindajat, 18 spordiliikumise esindajat, 2 sportlaskomisjoni esindajat, 2 riiklike dopinguvastaste organisatsioonide esindajat ning WADA president ja asepresident.

Eesti osalemine WADA kõrgeimal otsustustasandil tugevdab riigi panust rahvusvahelisse dopinguvastasesse koostöösse ning toetab Sport 2030 eesmärki edendada au-

sat, turvalist ja eetilist sporti. Euroopa Liidu esindajana osaleb minister Euroopa seisukohtade kujundamises ja esindamises ning loob täiendavaid võimalusi Eesti kogemuse ja praktikate jagamiseks antidopingu valdkonnas.

Eesti roll rahvusvahelises dopinguvastases tegevuses on viimastel aastatel kasvanud – lisaks aktiivsele panusele UNESCO dopinguvastases koostöös osaletakse nüüd ka WADA juhtimistasandil. See toetab Sport 2030 prioriteetvaldkonda - Eesti on rahvusvahelisel tasemel väärikalt esindatud.

WADA asutava kogu kohtumisel 5. detsembril 2025 Busanis võeti vastu uus maailma antidopingu koodeks, mis jõustub 2027. aastal. Samuti kinnitati järgmise aasta eelarve ning 2026–2028 eelarveraamistik. Uue koodeksi rakendumine toob kaasa muudatused ka Eesti antidopingu regulatsioonides ja menetlusstruktuuris, vajalikud õiguslikud ja institutsionaalsed muudatused viiakse ellu 2026. aasta jooksul.

5.2. ERASMUS+ PROJEKT ACTION+

Viimase kahe aasta jooksul läbi viidud Erasmus+ projekt Action+ tõi Eesti spordivaldkonnas esile mitu olulist juhtimisvaldkonna kitsaskohta.

Projektis osalesid lisaks Kultuuriministriumile Poola Spordijuhtimise Instituut, Bulgaaria Noorte- ja Spordiministeerium, Malta Spordi Aususe Amet, Luksemburgi LU:NEX ülikool, Belgiast UCLouvain'i ülikool, Leedu Riiklik Spordiagentuur, Kreeka Kultuuri- ja Spordiministeerium, Portugali Spordi ja Noorsoo Instituut ja Küprose Spordiorganisatsioon. Euroopa Liit toetas projekti Erasmus+ programmist 400 000 euroga, millest Eestile eraldati 30 000 eurot.

Projekti käigus läbi viidud intervjuud, töötod ning lõpuseminari enesehindamised näitasid selgelt, et Eesti spordiorganisatsioonides on kõige nõrgemini rakendatud huvide konfliktide ennetamine, juhatuse otsuste ja taustainfo avalikustamine, keskkonnahoid,

juhatuse ametiaegade piiramine ning aktiivne aruandlus. Need järeldused moodustasid ühisosa nii 2024. aastal läbi viidud intervjuudest kui ka 2025. aasta töötubade ja lõpuseminari aruteludest.

Samas kerkis esile ka mitu tugevust, mis loovad hea aluse edasi liikumiseks: Eesti organisatsioonide demokraatlik otsustusprotsess, avatud suhtlus ning tugevad üldkogud.

Kuidas selliste tulemusteni jõuti?

Action+ oli rahvusvaheline, kümnet riiki hõlmav projekt, mis keskendus spordijuhtimise läbipaistvuse, vastutuse ja kvaliteedi parandamisele. Projekti esimeses etapis viidi igas riigis läbi viis põhjalikku intervjuud eriliste spordiorganisatsioonidega. Intervjuude eesmärk oli hinnata, kuid võrd need organisatsioonid vastavad Action projekti käigus määratletud 20-le hea juhtimistava elemendile viies teemavaldkonnas.

Foto: Kultuuriministeerium

Analüüs andis väärtusliku ülevaate spordiorganisatsioonide levinud praktikast ning tuvastas peamised takistused, millega töötajad ja juhid iga päev oma töös kokku puutuvad. Uuring keskendus ka sellele, millist välist tuge riiklikud spordiorganisatsioonid vajavad juhtimisreformide tõhusaks elluviimiseks. Intervjuude põhjal püüti vastata küsimusele, miks reformid õnnestuvad või ebaõnnestuvad, ja millised strateegiad toetavad muutuste elluviimist kõige paremini erinevates riikides ja kontekstides. Intervjuude käigus kogutud sisend aitas ette valmistada igas riigis ka hea juhtimistava vahendajad, kelleks Eestis valiti välja Jüri Järv ja Piret Lauk-Oiov. Hea juhtimistava vahendajate kohustus oli läbi viia ka töötoad.

Intervjuudest praktiliste lahendusteni: ühine arusaam heast juhtimistavast

2025. aasta juunis toimunud kolmes töötoas (üle 30 inimese, 27 organisatsiooni) selgus, et kuigi juhtimistava tundub esmapilgul teoreetiline, peetakse seda tegelikult igapäevatööd selgemaks muutvaks praktiliseks tööriistaks. Töötoad kinnitasid intervjuudes välja toodud järeldusi: läbipaistvus, huvide konfliktid ja rollide jaotus on kõige vajalikumad arendusvaldkonnad.

Tõdeti ka, et sageli alahinnatud üldkogu võib tegelikult olla tugev tööriist organisatsiooni huvide eest seismisel. Ainsaks laiemaks arutelukohaks osutus keskkonnasäästlikkus, mille käsitlemine on spordis alles arenevas.

Mentorlus aitas tulemusi rakendada

Pärast töötubasid toimus mentorlusprogramm, milles osalesid vabatahtlikult Eesti Käsipalliliit ja Eesti Võimlemisliit.

Eesti Käsipalliliit, väike, ent tugeva tegevjuhiga organisatsioon, vastas valdavalt hea juhtimistava põhimõtetele. Suurimateks tugevusteks toodi välja avatud suhtlus, eri

seisukohtade aktsepteerimine ja demokraatlik otsustusprotsess. Arengukohtadena ilmnesis sportlaste heaolu- ja ausa mängu meetmed ning keskkonnahoid. Mentorluse käigus valmis keskkonnasäästliku tegutsemise põhimõtete kogum, mille rakendamine on alanud ja viiakse lõpule 2026. aasta alguseks.

Eesti Võimlemisliit, Eesti üks suuremaid alaliite, paistis silma tugeva üldkogu tööga. Mentorlus aitas sõnastada selgemad rollid juhatuses, suurendada komiteede kaasatust ning arutada juhatuse liikmete taustainfo avalikustamist. Lisaks alustatakse sportlaste küberkiusamise ennetamise tegevustega ning planeeritakse ühendavaid üritusi üldkogude kõrvale. Keskne arengukoht oli samuti keskkonnahoid, millele soovitakse senisest enam tähelepanu pöörata.

Lõppseminari peamised järeldused: sarnased mured, ühised võimalused

16. septembril toimunud Action+ Eesti lõppseminar tõi kokku ligi 60 osalejat enam kui 30 organisatsioonist. Aruteludes võrreldi Euroopa ja Eesti hea juhtimistava põhimõtteid ning hinnati oma organisatsioonide hetke seis. Anonüümne enesehindamine näitas, et kõige vähem on Eesti organisatsioonides rakendatud:

- huvide konflikti ennetamist,
- juhatuse liikmete info ja otsuste avalikustamist,
- keskkonnahoidu,
- juhatuse ametiaegade piiramist,
- aastaaruannete avaldamist (kuigi need on äriregistris kättesaadavad).

Paneeldiskussioonis rõhutasid käsipalli- ja võimlemisliidu esindajad, et mentorlusprogramm andis praktilisi ja kasulikke suuniseid. Osalejate peamine järeldus oli, et hea juhtimistava ei ole tüütu lisakohustus, vaid spordiorganisatsiooni igapäevase hügieeni osa, mis tagab usalduse ja tõhusa toimimise.

Ees ootab Eesti oma juhtimistava ajakohastamine

Kultuuriministerium tegi seminari lõpp-sõnas ettepaneku, et Euroopa juhtimistava koondav koodeks võiks saada aluseks Eesti oma juhiste uuendamisel. Lisaks tulutati meelde, et alates 1. juulist 2026, kui rakenduvad Eesti Spordieetika reeglid, võivad spordiorganisatsioonid vastutada hea juhtimistava rikkumiste eest, mis võib kaasa tuua isegi riikliku toetuse äravõtmise. See-tõttu on juhtimistava ja spordieetika tihe seos eriti oluline.

Projekti mõju ja järjepidevus

Rahvusvaheline kirjandus toob välja, et hea juhtimistava elemendid, nagu läbipaistvus, vastutus ja ausus, on organisatsiooniliste struktuuride ja spordi eetiliste väärtuste ühtlustamise alus. Ilma nende põhimõteta on organisatsioonidel raskusi eetilise käitumise ja ausa mängu toetamisega.

Action+ tuli Eesti spordile õigel ajal. Kui projektiga liitusime, alustati samal ajal ka Eesti Spordieetika reeglite koostamist. Action+ andis aktiivses faasis (kui alaliidud osalesid hea juhtimistava töötubades) võimaluse pöörata tähelepanu ka alaliitude ülesannetele spordieetika reeglite rakendamisel.

5.3. ERASMUS+ PROJEKT "SHAPING EU SPORT": 15 AASTAT EUROOPA LIIDU SPORDIPOLIITIKAT ÜHES VAATES

2024. aastal möödus 15 aastat Lissaboni lepingu jõustumisest, millega Euroopa Liit sai spordivaldkonnas ametliku pädevuse. Toetatav pädevus võimaldab Euroopa Liidul (EL) liikmesriikide tegevust spordivaldkonnas toetada, koordineerida ja täiendada, arvestades spordi eripära, selle vabatahtlikku mõõdet ning sotsiaalset ja hariduslikku rolli. EL ei ühtlusta riikide spordiseadusi, vaid soodustab koostööd ja parimate tavade vahetamist. Sporditeemasid arutatakse EL Nõukogu spordi töörühmas, mille koosolekutel osalevad kõikide liikmesriikide esindajad ning mis valmistab ka ette kaks kord aastas toimuvaid spordiministrite kohtumisi.

Projekti idee

"SHAPING EU SPORT" algatus sündis kolme riigi - Slovakkia, Küprose ja Eesti - EL Nõukogu spordi töörühma endiste juhtide nägemusest koondada, mõtestada ja jäädvustada ELi spordipoliitika areng alates 2009. aastast, mil sport integreeriti ametlikult ELi tegevuskavasse Lissaboni lepingu artikli 165 kaudu.

Foto: Kultuuriministeerium

Aastatel 2010–2025 on ELi eesistujariigid ja Euroopa Komisjon kujundanud ühtseid spordipoliitika seisukohti väga erinevatel teemadel, alates spordi väärtustest ja osalemisest kuni innovatsiooni ja kestlikkuseni. Selle tulemusel on loodud sidus poliitikaraamistik, mis mõjutab miljoneid eurooplasi.

ELi spordipoliitika pärand on aga killustunud ja seetõttu keeruline leida ja hoomata – vastuvõetud dokumendid ja prioriteetsete teemade arengut kajastavad materjalid paiknevad erinevate ELi institutsioonide (EL Nõukogu, Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament) allikates. Sellest vajadusest kasvas välja idee koostada terviklik ülevaade ELi spordipoliitika arengust ning koondada olulisemad poliitikadokumendid ja materjalid ühtsele, kasutajasõbralikule veebilehele.

Projekti kirjeldus ja partnerite tööjaotus

"SHAPING EU SPORT" on kolme riigi, Slovakkia (Run and Smile), Küprose (Cyprus Sports Organisation) ja Eesti (Spordikoolituse ja -Teabe SA) ühisprojekt, mida rahastati ELi Erasmus+ spordiprogrammi raames 60 000 euroga. Projektipartnerid otsustasid toetuse jagada omavahel võrdselt.

Väikesemõõtmeline koostööprojekt kestis kaks aastat, 1. jaanuarist 2024 kuni 31. detsembrini 2025. Projekti tegevused hõlmasid viit kohtumist - kaks Brüsselis ning üks Eestis, Küprosel ja Slovakkias, lisaks mitmeid veebikoosolekuid. Projekti kaks peamist tulemust on interaktiivne veebileht ja trükis „SHAPING EU SPORT“.

Slovakkia juhtivpartner koordineeris projekti taotluse koostamist, aruandlust ja tegevusi ning vastutas intervjuude läbiviimise, kommunikatsiooni, visuaalse indentiteedi ja trü-

kise koostamise eest. Eesti partnerina osalenud Eesti spordiregistri meeskond töötas välja veebilehe kontseptsiooni, sh millised dokumendid ja mis vormis sinna koondada, ning arendas veebilehe sisulise ja tehnilise lahenduse, tuginedes Eesti 2017. aasta eesistumise kogemusele ning olemasolevale kompetentsile spordi andmekogude ja digilahenduste valdkonnas. Küprose partneri tugevuseks oli aastate jooksul kogutud ELi spordipoliitika dokumentide ulatuslik arhiiv. Küprose rolliks oli koostada kokkuvõtte ELi spordipoliitika arengust ja Euroopa Komisjoni algatustest ning korraldada projekti tulemuste tutvustamine Brüsselis ELi liikmesriikide esindajatele ja partneritele ning ELi spordidirektoritele Küprose eesistumise ajal.

Projekti käigus valminud veebileht

Veebileht www.shapingeussport.eu on projekti keskne väljund ja praktiline tööriist poliitikakujundajatele, ekspertidele, spordiorganisatsioonidele ning laiemale avalikkusele. Inglisekeelne veebileht on üles ehitatud viie põhiploki alusel:

1. **15 years of EU sport** – kronoloogiline ülevaade ELi spordipoliitika olulisematest poliitilistest ja õiguslikest verstapostidest alates 1975. aastast kuni Lissaboni lepinguni ja tänapäevaste algatusteni.
2. **Presidencies** – EL Nõukogu eesistumiste kronoloogia spordivaldkonnas, EL Nõukogu järleddused ja resolutsioonid eesistujariikide kaupa, samuti arutelude ja kõrgetasemeliste dialoogide teemad ning taustamaterjalid. Järelduste ja resolutsioonide täistekstid on kättesaadavad inglise keeles koos tehisaruloodud lühiülevaadetega ning otselinkidega Eur-Lexi keskkonda, kus dokumendid on avaldatud kõigis ELi ametlikes keeltes.
3. **Policies & Studies** – ELi spordivaldkonna dokumentide kogu, mis hõlmab 12 eri tüüpi dokumente, sealhulgas EL Nõukogu järeldusi ja resolutsioone, Euroopa Komisjoni teatisi ning ekspertgruppide

kokkuvõtteid. Neli kombineeritavat otsingufiltrit võimaldavad materjale leida institutsiooni (EL Nõukogu ja Euroopa Komisjon), aasta, dokumendiliigi ja enam kui 30 teema alusel.

4. **Commission** – ülevaade Euroopa Komisjoni kümnest olulisemast spordivaldkonna algatusest ning spordi eest vastutavate volinike ja spordiüksuse juhtide kronoloogia.
5. **Testimonials** - rubriik, kus endised EL Nõukogu spordi töörühma esimehed jagavad oma kogemusi ning selgitavad, kuidas eesistujariikide prioriteetid poliitikakujundamises ellu viidi.

Projekti mõju ja järgmised sammud

Projekti tulemusena valmisid 171-leheküljeline esinduslik trükis ja veebileht www.shapingeussport.eu, kuhu on koondatud kronoloogiline ülevaade ELi spordipoliitika kujunemisest, kokkuvõtted EL Nõukogu liikmeriikide eesistumistest, spordivaldkonna poliitikadokumendid alates 2010. aastast (sh kõik EL Nõukogus vastuvõetud järeldused, resolutsioonid ja soovitused) ja peamised Euroopa Komisjoni materjalid ning EL Nõukogu spordi töörühmade juhtide vaated spordipoliitika kujundamisele.

SHAPING EU SPORT trükis ja veebileht pälvisid positiivset vastukaja nii 2025. aasta detsembris Brüsselis toimunud esitlusel kui ka 2026. aasta veebruaris Küprosel aset leidnud ELi spordidirektorite kohtumisel.

Spordikoolituse ja -Teabe SA kogemused ja Eesti spordiregistri kandev roll projektis aitasid kinnistada Eesti kuvandit usaldusväärse ja innovaatilise partnerina ELi spordivaldkonnas, tuginedes nii eesistumise kogemusele kui ka digilahenduste arendamise kompetentsile.

5.4. EESTI SPORDIREGISTRI RAHVUSVAHELINE TUTVUSTAMINE

2025. aasta maikuus kogunesid Tallinnas 20 Euroopa riigi spordi- ja andmevaldkonna eksperdid, et rääkida riiklikest spordiinfosüsteemidest ning andmepõhisest spordipoliitika kujundamisest. Üritust toetas Euroopa Komisjon Erasmus+ programmist 25 000 euroga.

Alates 2011. aastast on Eestis kasutusel spordiregister, mis toetab nii spordiorganisatsioonide kui ka treenerite treenerite tööd, olles aluseks näiteks treenerikutse taotlemisel ja spordialaliitude tegevustoetuste jagamisel. Infosüsteem võimaldab pidada arvestust spordiorganisatsioonide, -koolide, treenerite, -objektide, Eesti meistrivõistlustel ja rahvusvaheliste tiitlivõistlustel saavutatud tulemuste, sportlasestipendiumide, sportlasega sõlmitud lepingute ja sportlasetoetuste üle ning on asendamatu tööriist Eesti spordipoliitika kujundamisel. **Euroopa Liidu kontekstis on meie spordiregister unikaalne – tegemist on ühe Euroopa süsteemsema riikliku spordiinfosüsteemiga.**

19.–21. mail kogunesid Tallinnas Kultuuriministeeriumi ning Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutuse kutsel 20 Euroopa riigi spordi- ja andmevaldkonna eksperdid, et arutada riikli-

ke spordiinfosüsteemide arendamist ja andmepõhise spordipoliitika kujundamist. Toimunud seminaril jagati teadmisi ja vahetati kogemusi sellest, kuidas spordiga seotud andmeid kogutakse, hallatakse ja kasutatakse poliitikakujundamises.

Euroopa Komisjoni esindaja Stefano Pintus tutvustas Euroopa Liidu hiljutisi ja kavandatavaid samme spordistatistika ühtlustamiseks ning rõhutas spordisektori majanduslikku ja sotsiaalset kaalu. Valmimas on neli aruannet, mis käsitlevad meetodikate ühtlustamist, spordis osalemise mõõtmist ning spordi sotsiaalset ja majanduslikku väärtust. Pintuse sõnul töötab spordisektoris üle üheksa miljoni inimese ning selle otsene ja kaudne majanduslik panus ulatub üle 500 miljardi euro aastas. See kinnitab spordi olulist mõju mitte ainult tervise, vaid ka majanduse ja tööhõive seisukohalt.

Spordikoolituse ja -Teabe SA ning Kultuuriministeeriumi esindajad selgitasid registri ülesehitust, andmestikku ja kasutusvõimalusi. On rõõm tõdeda, et Eesti kogemused ja lahendused pakkusid teistele riikidele rohkelt huvi ja inspiratsiooni.

Foto: Kultuuriministeerium

Lisaks Eestile tutvustasid oma infosüsteeme ja arendustegevusi Portugal, Horvaatia, Sloveenia, Soome, Belgia (Flandria), Ungari, Läti, Leedu, Austria, Bulgaaria, Holland, Hispaania ja Saksamaa.

Esitluste põhjal joonistasid välja mitmed ühised jooned ja arengusuunad. Ligi pooled osalenud riikidest on juba loonud või loomas digitaalseid spordiandmebaase ning liiguvad reaktiivsest andmekogumisest üha enam proaktiivsete analüüside suunas. Samas tõdeti, et andmete kogumist ja töötlemist ning infosüsteemide arendamist takistavad mitmel pool õiguslikud piirangud, selge kontseptsiooni puudumine ja piiratud ressursid.

Seminaril tõstasid olulised ühishuvid ja väljakutsed: isikupõhiste andmete kogumine ja töötlemine spordi- ja liikumisharjumuste analüüsimiseks, andmete kvaliteedi tagamine ning õiguslike aluste täpsustamine. Need teemad tekitasid elavat arutelu ja huvi edasiseks koostööks. Usaldusväärsed andmed võimaldavad täpsemat sekkumist, sihitud toetuste jagamist ning valdkondlike arengute kaardistamist.

Tallinnas toimunud seminar kinnitas, et Euroopa Liidu spordivaldkond liigub kindlalt digitaalse andmejuhtimise suunas. Rahvusvaheline koostöö tugevdab valdkonna jätkusuutlikku arengut, võimekust ja ühiskondlikku mõju kogu Euroopas.

5.5. ERASMUS+ PROJEKT LOODUSRADADE ARENDAMISEKS

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus osaleb aastatel 2026-2028 Erasmus+ Sport vahenditest rahastatavas rahvusvahelises koostööprojekti ROUTES (Responsible Overall Use of Trails).

ROUTES-projekti eesmärk on edendada loodusradade ohutut, kestlikku ja eri liikumisviise arvestavat kasutust üle Euroopa. Projekt keskendub matkamis-, maastikuratta- ja ratsutamisradadele ning loob ühtse raamistiku, mis aitab vähendada kasutajatevahelisi konflikte, kaitsta tundlikke looduskeskkondi ning parandada radade kasutajamugavust ja ligipääsetavust.

Projekti käigus töötatakse välja ühised põhimõtted ja juhised radade haldamiseks ning katsetatakse neid reaalsetes looduskeskkondades eri Euroopa piirkondades. Pilootegevused toimuvad Eestis, Rootsis, Itaalias, Prantsusmaal ja Hollandis, hõlmates muu hulgas märgalaid ja rabaid, rannikualaid, metsaid, mägiseid piirkondi ning suure kasutuskoormusega linnalähedasi loodusala-

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse roll projektis on koordineerida Eesti pilotegevusi, mis keskenduvad eelkõige tervise- ja loodusradade kestlikule kasutusele. Koostöös kohalike partnerite ja radade haldajatega testitakse, kuidas suunata inimeste liikumist viisil, mis toetab nii tervist kui ka looduskaitset.

Üleeuroopalisse ROUTES-projekti kuuluvad spordi-, looduskaitse- ja teadusorganisatsioonid mitmest riigist. Projekti tulemused on mõeldud kasutamiseks nii radade haldajatele, kohalikele omavalitsustele kui ka looduses liikujatele üle Euroopa.

ROUTES projekt valiti välja Erasmus+ Sport 2025 taotlusvoorus. Projekti rahastatakse Euroopa Liidu Erasmus+ Sport programmist ning selle eelarve on 400 000 eurot. Projekti tegevused algavad 2026. aasta alguses ning projekt kestab kokku 36 kuud.

5.6. ERASMUS+ PROJEKT LIIKUMISHARRASTUSE EDENDAMISEKS

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus osaleb aastatel 2026-2027 Erasmus+ programmi vahenditest rahastatavas rahvusvahelises koostööprojektis Wise Move.

Wise Move pilootprojekti eesmärk on suurendada kehalist aktiivsust just nende inimeste seas, kelle võimalused senini on olnud piiratumad. Projekti käigus julgustatakse täiskasvanuid ja lapsi tegema oma igapäevaelus samme tervislikumate liikumisharjumuste suunas. Läbi mängulise lähenemise muudetakse liikumine projektis osalejate jaoks lõbusamaks.

Üleeuroopalisse Wise Move projekti kuulub seitse organisatsiooni. Töid koordineerib Belgia spordiagentuur Sport Vlaanderen ning partneritena osalevad Belgia terviseedendamise instituut (VIGeZ), Hollandi terviseuuringute asutus ZorgOnderzoek Nederland Zon, Hollandi InnoSportLab Sport en Beweeg, Prantsusmaa spordieksperdi keskuse CREPS Rhône-Alpes, Iiri ettevõtte Intelithrive Limited ja Eestist Liikumisharrastuse kompetentsikeskus.

Eestis ja partnerriikides piloteeritakse Ühendkuningriigis arendatud „Beat the Street“ tänavamängu süsteemi. Linnaruumi paigaldatakse ajutised digitaalsed punktid, mida saab valideerida mobiilirakenduse või kaardi abil. Punktide vahel liikudes koguvad osalejad punkte. Mänguline ja kaasav lähenemine muudab liikumise osalejate jaoks atraktiivsemaks ning suurendab osalust eelkõige vähem aktiivsete inimeste seas. Fookuses on koolid ja kogukonnad, kelle kaudu jõutakse laiema sihtrühmani.

Projekti käigus viiakse mängulised liikumisteedkonnad inimeste elukeskkonda. Katsetamise piirkondades luuakse koos kohalike omavalitsuste ning kogukondadega liikumise- ja tervisepunktide. Osalejad registreerivad end üksi või meeskonnana, saavad kiipkaar-

di, millega rada läbides saab punkte koguda. Süsteem koostab kiipkaardil olevate andmete põhjal liikumisteedkonna, arvutab distantsi ja lisab mängus punkte, mis võiks osalejaid rohkem liikuma innustada.

Pilootprojekti eesmärk on kaasata vähemalt 30 000 osalejat kolmest riigist. Vähendada osalejate liikumispassiivsust 10 protsendi võrra ja suurendada 15 protsendi võrra nende osalejate arvu, kes täidavad Maailma Terviseorganisatsiooni liikumissoovitusi.

Projekti rahastatakse Euroopa Liidu Erasmus+ Sport 2025 vahenditest ja selle eelarve on 400 000 eurot. Töögrupp alustab täpsemate tegevustega 2026. aasta alguses ning projekt kestab kokku 26 kuud.

Erasmus+ Sport 2025 taotlusvoorus esitati kokku 1039 taotlust, välja valiti 124 projekti.

Foto: SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus

6. VAADE TULEVIKKU

EES SEISAB STRATEEGIA VIIMANE KOLMANDIK

Riik ja spordiorganisatsioonid on spordivaldkonna strateegiadokumendist „Eesti spordipoliitika alused aastani 2030“ lähtunud spordipoliitika kujundamisel ja elluviimisel alates 2015. aastast. Teemad, millele tuleb lähiaastatel tähelepanu pöörata, ei ole võrreldes viimaste aastatega oluliselt muutunud. Küll aga tuleb üha pingelisemaks muutuv as eelarve olukorras aina enam rõhku panna seniste toetusmeetmete tõhususele.

Liikumisharrastuse edendamisel on endiselt oluline valdkondadeülene koostöö ning edaspidi reaalse tegevuste elluviimine. Kultuuriministeeriumi senistele peamistele partneritele Sotsiaalministeeriumile ja Haridus- ja Teadusministeeriumile on alates 2025. aastast kaasatud ka Kaitseministeerium ja Kliimaministeerium. Lähiaastate eesmärk on tegevuste elluviimisel kaasata kõik valdkonnad. Vähetähtis ei ole ka liikumisaktiivsuse tegevuskava elluviimise kajastamine esmakordselt Vabariigi Valitsuse koalitsioonilepingus aastateks 2025-2027. Eesmärk on endiselt elanikkonnast vähemalt 2/3 regulaarselt liikuma panna, tehes ulatuslikult koostööd regionaalsel tasandil. Lisaks on inimeste liikuvus olulise teemana kajastatud ka Euroopa Liidu uue rahastamisperioodi aastateks 2028-2034 aruteludes.

Tippспорт on läinud aina konkurentsitihedamaks ning väikese riigina ja piiratud vahenditega peame lähitulevikus tegema otsuseid, mis aitaksid Eestil konkurentsipüsida. See võib tähendada ka valitud spordialade, kus meil on soodsamad võimalused konkurentsipüsimiseks, eelistamist ja nende ulatuslikumat toetamist. Tippspordi toetamise süsteem Team Estonia sai 2026. aastaks

2 miljonit eurot lisaraha ning Team Estonia eelarve on kokku ligikaudu 10 miljonit eurot aastas. Lisavahendite kõrval on oluline käivitada lähitulevikus tippspordi teadus- ja arenduskeskus, luues senisest oluliselt parema sünergia tippspordi toetuste ning ülikoolide ja spordimeditsiini kaasamiseks, andes võimaluse teha otsuseid objektiivseid andmeid kasutades. See on tänapäeva tippspordis ainuõige lahendus, aga Eesti on selles osas teistest riikidest oluliselt veel maas.

2026. aastal tähistab 2011. aastal loodud riiklik spordi andmekogu, Eesti spordiregister, 15. sünnipäeva. Spordiregistril on olnud oluline roll läbi aastate spordipoliitika kujundamisel, spordiajaloo säilitamisel ja toetuse eraldamise otsuste tegemisel. Spordiregistril võiks tulevikus olla ka oluline roll tippspordi ja tippspordlastega seotud andmete kogumisel ja haldamisel.

Saavutusspordi üheks oluliseks osaks on ka rahvusvaheliste võistluste korraldamine Eestis, mis võimaldab meie sportlastel kodupubliku ees võistelda, aga elavdab oluliselt ka majandust, tuues Eesti riiki välisraha ning tutvustab Eestit meediakanalite kaudu miljonitele välismaalastele. 2026. aastaks sai üks kolmest rahvusvaheliste sündmuste meetmetest, majandusliku mõjuga seotud meede, baastoetuseks juurde 2 miljonit eurot. Kuna enamuse meetme üritustest on spordiüritused, on alates 2026. aastast rahvusvaheliste spordiürituste toetuseks ligikaudu 8 miljonit eurot. See aga ei kata endiselt kõigi kuni aastani 2029 Eestisse planeeritud spordiürituste vajadusi. Eesti usaldusväärset ja väga head korraldustaset näitavad lähiaastatel Eestis korraldatavad

suurüritused: 2026. ja 2027. aastal laskesuusatamise MK etapp, 2027. aastal laskesuusatamise MM ning 2029. aastal korvpalli EM finaaltorniiri alagrupimängud.

2025. aasta lõpus võeti vastu otsus langetada kaughasartmängu maksu, suunates laekuv lisatulu peamiselt spordi- ja kultuurivaldkonda. Sellega seoses luuakse Eesti Kultuurkapitali juurde riiklikult tähtsate spordiehitise fond, mille kaudu on eesmärk toetada suurte ja riigile oluliste spordiehitiste rajamist ning renoveerimist. Üheks selliseks on multifunktsionaalne suurhall, kus korraldada spordiüritusi vähemalt 10 000 pealtvaataja ees. Kuigi spordiüritused on üks osa plaanitavatest üritustest, on Eesti Olümpiakomitee projekti vedajaks. Lisaks suurürituste korraldamisele on suurhallil ka oluline majanduslik väljund, tuues Eestisse veelgi enam väliskülalastajaid.

2026. aastaks eraldati 1 miljon eurot lisarahastusena ka treenerite tööjõukulu toetuseks, tõstes kogutoetuse 12,8 miljoni euroni ning andes võimaluse tõsta noortega tegeleva treeneri minimaalse töötasu senise 1400 eurolt 1520 euroni. Ajas kasvab aga treeningutel osalevate noorte arv ning

sellest tulenevalt ka treenerite hulk, kes toetusele kvalifitseeruvad. Seega on jäänud täiendav rahastus ebapiisavaks. 2026. aastal on plaanis teha antud meetme analüüs ning otsustada erinevate tegevusvariantide vahel, kuidas on antud ressursidega kõige otstarbekam edasi liikuda, et spordisüsteemile võimalikult suur kasu oleks.

2026. aasta 1. juulil jõustuvad Eesti spordieetika reeglid, mis kehtestavad ühtse lähenemise kogu Eesti spordivaldkonnas ning luuakse Eesti Spordikohus. Kultuuriministeerium suurendas 2026. aastast Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA toetust 150 000 euro võrra, arendamiseks välja õigus- ja uurimisvõimekust.

Järgmised riigikogu valimised toimuvad küll 2027. aastal, aga juba 2026. aastal hakkavad erakonnad arutama programme. Sellest tulenevalt peab spordivaldkond olema aktiivne, et erakondade programmidesse jõuaksid ka spordi ja liikumise teemad. Siin on oluline, et koostööd teeksid kõik spordivaldkonna organisatsioonid, eeskätt Eesti Olümpiakomitee, spordivaldkonna sihtasutused ja spordialaliidud.

